

**FEHÉR MIKLÓS
GIMNÁZIUM ÉS KOLLÉGIUM**

**PEDAGÓGIAI PROGRAM
I. NEVELÉSI PROGRAM**

TARTALOM

I. Bevezetés, helyzetelemzés	3
II. Az intézmény jogi státusza	4
III. Helyzetelemzés	6
III. 1. Személyi feltételek	6
III.1.1. Tanári kar	6
III.1.2. Az oktatást segítő alkalmazottak	6
III.1.3. Szervezeti felépítés	6
III.2. Tárgyi feltételek	6
III.3. Kapcsolatrendszer	7
IV. Pedagógiai hitvallásunk	7
IV.1. Intézményünk küldetése	7
IV.2. Jövőképünk	7
IV.3. Főbb közoktatási céljaink	8
IV.4. Intézményünk értékrendszere	8
V. Pedagógiai folyamataink	10
V.1. Célok, feladatok a nevelési folyamatokban	10
V.1.1. Nevelési céljaink	10
V.1.2. Nevelési alapelvek	11
V.1.3. Személyiségfejlesztés	12
V.1.4. Közösségfejlesztés	14
V.2. Célok, feladatok az oktatási folyamatban	14
V.2.1. Oktatási alapelvek	14
V.2.2. Oktatásszervezés	15
V.2.3. Felzárkóztatás és tehetségfejlesztés	18
V.3. Hagyományok, diákélet	19
V. 4. Gyermek- és ifjúságvédelem	19
V.5. Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek	20
V.6. Együttműködési formák az iskola és a pedagógiai szolgáltatásokat igénybevevők között	21
VI. Helyi tanterv	23
VI.1. Oktatási rendszerünk szerkezete	23
VI.2. A magasabb évfolyamra lépés feltételei	25
VI.3. Az átjárhatóság feltételei	25
VI.4. Az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei	25
VI.5. A középszintű érettségi vizsga témakörei	26
VII. Az ellenőrzés és értékelés alapelvei	40
VII. 1. A tanulmányi munka ellenőrzésének alapelvei	40
VII. 2. Házi feladatok	43
VII. 3. Osztályzatok, érdemjegyek	43
VII.4. Az osztályozhatóság feltételei	44

VII. 5. A tanulók értékelésének egyéb módjai, díjak, ösztöndíjak _____	44
VII.6. A magatartás és a szorgalom értékelése _____	44
VII. 7. A szülők tájékoztatása _____	47
VII.8. Jogorvoslati lehetőségek _____	47
<i>VIII. Környezeti és egészségnevelési program _____</i>	<i>47</i>
VIII. 1. A környezeti és egészségnevelés színterei iskolánkban _____	47
VIII.2. A program megvalósításának személyi feltételei, a közreműködők feladatai _____	48
VIII.3. Iskolán kívüli együttműködés _____	50
VIII.4. Anyagi erőforrások _____	51
VIII.5. Alapelvek, jövőkép, célok _____	52
VIII.6. Az egészségnevelés programja _____	54
VIII.7. Konkrét célok _____	55
VIII.8. Tanulásszervezési és tartalmi keretek _____	55
VIII.9. A mindennapos iskolai testedzés programja _____	57
VIII. 10. Taneszközök _____	57
<i>IX. Érvényességi rendelkezések _____</i>	<i>57</i>

I. Bevezetés, helyzetelemzés

A Győri ETO FC Kft vezetőinek döntése alapján 2006 júniusában egy alapítvány létrehozására került sor az ETO FC Kft. utánpótlás-nevelés segítése érdekében. Az ETO JÖVŐJÉÉRT Alapítvány fő céljai között szerepelt egy közoktatási intézmény létrehozása és fenntartása. Mindezek szellemében első lépésként jött létre a Fehér Miklós Labdarúgó Kollégium, amely 2007 januárjában kezdte meg működését.

A kollégium működésének fő feladata, hogy stabil bázist teremtsen a Győri ETO FC Kft. utánpótlás nevelése számára. Ehhez elsősorban jól felszerelt, minden igényt kielégítő, modern környezetben lakhatási lehetőséget biztosít a Győrtől távol élő családokból érkező tehetséges labdarúgók számára. Emellett kiemelt szerepet kapnak a nevelés, személyiségfejlesztés területei, különös tekintettel a versenyszerűen sportoló tanulók speciális problémáira, helyzetére. Ugyanakkora súllyal szerepel a feladatok között az a tevékenység, amellyel a kollégium tanulói számára az eredményes tanulási folyamat szeretnénk megkönnyíteni.

A kollégium működése során egyre többször fogalmazódott meg az az igény, miszerint a kollégiumi ellátáson kívül a tanulók iskolai oktatását és nevelését is ebben a közegben kell megvalósítani. Célunk olyan munkarend kialakítása, amely maximálisan tud alkalmazkodni az egyesületben sportoló tanulók megnövekedett edzésidejéhez. Az iskolánkban oktató-nevelő pedagógusok nagyobb sikerrel tudják kezelni a tehetséges labdarúgókkal kapcsolatban felmerülő nevelési problémákat. Ennek jegyében az Alapítvány Kuratóriuma az Alapító képviselőjével történt egyeztetés után döntött a már létező intézmény feladatbővítéséről, a Fehér Miklós Gimnázium és Kollégium létrehozásáról.

A Fehér Miklós Gimnázium és Kollégium pedagógiai programja készítésénél az alábbi dokumentumok voltak irányadóak:

- ✓ 1993. évi LXXIX. törvény a közoktatásról
- ✓ 11./1994. (VI.8.) MKM rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről
- ✓ 40/2002. (V. 24.) OM rendelet az érettségi vizsga részletes követelményeiről
- ✓ 46/2001 (XII.20.) OM rendelet a Kollégiumi nevelés országos alapprogramjának kiadásáról
- ✓ 44/2002. (VI. 18.) OM rendelet

II. Az intézmény jogi státusza

Az intézmény Alapító Okiratának adatai:

- Az intézmény neve: Fehér Miklós Gimnázium és Kollégium
OM azonosító: 200868
Székhelye: Győr, Nagysándor József u. 31.
- Az intézmény típusa: Többcélú, közös igazgatású közoktatási intézmény, azon belül gimnázium és kollégium
- Az intézmény alapítója: Az ETO JÖVŐJÉÉRT Alapítvány
Az intézmény fenntartója: Az ETO JÖVŐJÉÉRT Alapítvány Alapítás éve: 2006
- Az intézmény felügyeleti szervei:
Törvényességi felügyeletet gyakorol: a Győr-Moson-Sopron Megyei Önkormányzat főjegyzője
Szakmai, pénzügyi felügyeletet gyakorol: Az ETO JÖVŐJÉÉRT Alapítvány Kuratóriuma és Felügyelő Bizottsága
- Az intézmény alaptevékenysége:
TEÁOR: 8531 - Általános középfokú oktatás. Gimnáziumi nevelés-oktatás 9.-13. évfolyamon, ahol a 9. évfolyam nyelvi előkészítő évfolyam. Az oktatás munkarendje nappali tagozatos, egész napos iskolaotthonos nevelés-oktatás.
TEÁOR: 5590 - Kollégiumi ellátás.
- Az intézmény alapfeladatai:
 - A győri ETO FC utánpótlás korú labdarúgói egy részének középfokú nevelése, oktatása, de az intézmény nyitott más sportágak hasonló korú sportolóinak gimnáziumi képzésére;
 - Győr város területén működő, elsősorban középiskolai oktatásban résztvevő, nem fogyatékos gyermekek, tanulók kollégiumi elhelyezése (szorgalmi időben);
 - A szabad kapacitás kihasználása érdekében a kollégium nyitott az általános iskola felső tagozatán tanuló illetve a felsőfokú tanulmányokat folytató hallgatók befogadására;
- Intézményi férőhely:
Gimnázium: 5 évfolyamon, évfolyamonként 2 osztály, osztályonként 30 fő,

összesen: 300 fő

Kollégium: 100 fő

- Az intézmény működési területe: Országos beiskolázás
- A feladatellátást szolgáló vagyon:

A gimnázium feladatainak ellátására a Győri ETO FC Kft 2008. 09.01-től 5 tanévre kizárólagos rendelkezési jogot biztosít a fejpületben (9027 Győr, Nagysándor J. u. 31.) található közösségi helyiség használatára, majd 2009.09.01-től a keleti lelátó emeleti részén megépülő gimnázium épületét bocsátja rendelkezésre, megadva hozzá a határozatlan idejű birtoklás és használat jogát is. Az épület használatával összefüggő költségek rendezésének módját a Győri ETO FC Kft és Az ETO JÖVŐJÉÉRT Alapítvány külön megállapodásban rögzíti.

A kollégium feladatainak ellátására a Győri ETO FC Kft az intézmény rendelkezésére bocsátja a fejpület teljes emeleti részét, megadva hozzá a határozatlan idejű birtoklás és használat jogát is. Az épület használatával összefüggő költségek rendezésének módját a Győri ETO FC Kft és Az ETO JÖVŐJÉÉRT Alapítvány külön megállapodásban rögzíti.

A vagyon részét képezik továbbá az Alapító által a gimnáziumhoz és a kollégiumhoz kapcsolódó, leltár alapján átadott ingóságok is.
- A vagyon feletti rendelkezési jog:

A vagyongazdálkodás joga Az ETO JÖVŐJÉÉRT Alapítvány Kuratóriumát illeti. A Kuratórium elnöke a vagyont képező tárgyakat, eszközöket a kapacitás kihasználása érdekében bérbe adhatja.
- Az intézmény gazdálkodása:

A Fehér Miklós Gimnázium és Kollégium Az ETO JÖVŐJÉÉRT Alapítványon belül működő, alapítványi fenntartású közoktatási intézmény.
- Az intézmény vállalkozási tevékenysége:

TEÁOR 5520	Ifjúsági, turistaszállás-szolgáltatás
TEÁOR 5629	Munkahelyi étkeztetés
TEÁOR 9319	Egyéb sporttevékenység

Az intézmény vállalkozási tevékenysége nem veszélyeztetheti a közoktatási feladatok ellátását.

III. Helyzetelemzés

III. 1. Személyi feltételek

III.1.1. Tanári kar

Az iskola oktató-nevelő munkája eredményességének legfontosabb feltétele a tanári kar összetétele, stabilitása, a tanárok magas színvonalú egyéni és együttes tevékenysége.

Tanári karunk egyetemi végzettségű pedagógusokból, az oktatást hivatásuknak tekintő tanárokból áll.

Egy-egy adott tantárggyal vagy tantárgycsoporttal kapcsolatos szakmai feladatok megoldásában (a tantárgy-pedagógiai kérdésektől a munkafelosztásig) döntő szerepet játszanak a szakmai munkaközösségek.

III.1.2. Az oktatást segítő alkalmazottak

Jelenleg egy iskolatitkár végzi az intézmény hivatalos adminisztrációját, a vezetők folyamatos munkájának adminisztratív segítségét (pl. hivatalos levelezések, jelentések, statisztikai kimutatások, jegyzőkönyvek stb.), a tanári kar tevékenységének adminisztratív támogatását, a diákok ügyeinek napi intézését. Mivel az intézmény nem önálló gazdálkodó szerv, a gazdasági ügyeket az intézményt fenntartó Alapítvány megbízásából tevékenykedő könyvelő iroda intézi. Működésünk sajátosságai, köztük kollégiumunk léte is megkövetelik a folyamatos portaszolgálat biztosítását, gondnok jelenlétét, takarítást – ezeket a szolgáltatásokat az épület tulajdonosa, a Győri ETO FC Kft. biztosítja számunkra.

III.1.3. Szervezeti felépítés

Az intézmény szervezeti felépítését, működési rendjét a *Szervezeti és Működési Szabályzat* és a *Minőségirányítási Program* tartalmazza.

III.2. Tárgyi feltételek

Iskolánk feladatainak ellátásához - rendelkezik a Köznevelési törvény 38. § (1) bekezdésében meghatározott feltételekkel. Felmenő rendszerben történik meg a szükséges és megfelelő helyiségek kialakítása, illetve az eszközök beszerzése.

A kötelező eszköz- és felszerelési jegyzékben foglaltakhoz kapcsolódó ütemtervet elkészítettük s azt a fenntartónknak megküldtük.

III.3. Kapcsolatrendszer

Intézményünk szerteágazó kapcsolatrendszerrel rendelkezik. Ennek legfontosabb elemei:

- ✓ A fenntartó Az ETO JÖVŐJÉÉRT Alapítvánnyal fennálló kapcsolat.
- ✓ A Győri ETO FC Kft.-vel, vezetőségével, edzőivel fenntartott kapcsolat.
- ✓ Egyéb sportegyesületekkel (pl. AUDI ETO KC) fenntartott kapcsolat.
- ✓ A kollégiumban lakó tanulók közép- és általános iskoláival fenntartott kapcsolat.
- ✓ Az intézményt szakmailag és anyagilag támogató gazdálkodó szervezetekkel fenntartott kapcsolatok.
- ✓ Győr város általános és középiskolái.
- ✓ Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata.

IV. Pedagógiai hitvallásunk

IV.1. Intézményünk küldetése

Olyan iskolát, kollégiumot szeretnénk, ahol lehetőség van arra, hogy a tehetséges sportolók a legideálisabb körülmények között fejlődhessenek, sportolhassanak, nagy figyelmet fordítva szellemi fejlődésükre és személyiségfejlesztésükre.

Mindent megteszünk annak érdekében, hogy a nálunk tanuló diákok egyaránt eleget tudjanak tenni a sport és a közoktatás elvárásainak is.

Célunk, hogy a legmagasabb szinten biztosítsuk a sportoló fiatalok iskolai és sportbeli kötelezettségeinek összehangolását.

Célunk, hogy a gyakorlati sportszakmai képzést alátámasztó, segítő elméleti képzést is nyújtsunk, és elősegítsük OKJ-s sportszakmák megszerzését.

IV.2. Jövőképünk

- ✓ Szeretnénk elérni, hogy évente egyre több fiatal, tehetséges sportoló kerüljön ki az intézmény falai közül, akik a sport mellett az élet számos területén sikeresen állják meg a helyüket.
- ✓ A magyar labdarúgó sport folyamatos és magas szintű utánpótlás bázisaként kívánunk tevékenykedni.
- ✓ Példaértékű működéssel etalonná válni az országos sport utánpótlás területén.

IV.3. Főbb közoktatási céljaink

- ✓ Olyan tudásrendszer közvetítését tűztük ki célul, amely segíti a sportoló diákokat a természetben, a társadalomban való eligazodásban, önmaguk megismerésében.
- ✓ Fontosnak tartjuk, hogy az élsportoló diákok műveltségképe ugyanolyan gazdag legyen, mint a nem sportoló társaik műveltségképe – de az iskola időbeosztása maximálisan alkalmazkodik a sportoló diákok időbeli leterheltségéhez.
- ✓ Célunk, hogy segítsük a tudatos élsportolóvá válás folyamatát, többek között megfelelő sportspecifikus tudáselemek közvetítésével.
- ✓ Fontos nevelési célunk az alapvető erkölcsi ismereteket elsajátított, a demokrácia biztosította jogokkal élni tudó, a jogaikkal, kötelességeikkel és felelősségükkel tisztában lévő fiatalok nevelése, a sokszínű diákélet megteremtése.

Az előzőeket szolgáló fejlesztési céljaink:

- az iskolaszervezet, az oktatási struktúra folyamatos korszerűsítése;
- folyamatos, hatékony együttműködés, egyeztetés a Győri ETO FC Kft-vel, és egyéb érintett sportegyesületekkel;
- diákjaink országos beiskolázásának fenntartása a kollégium további működtetésével;
- a tanári kar megőrzése és folyamatos építése, bővítése magasan képzett, a tanári pályát hivatásnak választó egyéniségekkel;
- iskolánk fenntartásához új anyagi erőforrások felkutatása, bevonása;
- kapcsolatrendszerünk kibővítése;
- intézményünk hírnevéhez, rangjához méltó megjelenítése és képviselése;
- iskolánk pozitív hagyományainak ápolása.

IV.4. Intézményünk értékrendszere

Általános (örök) értékek

Nemzeti öntudat:

- a szülőföld, a környezet szeretete, hazaszeretet,
- a magyar nemzet történetének ismerete, szeretete,
- nemzeti szimbólumaink, elsősorban zászlónk, himnuszunk, címerünk, tisztelete,
- az anyanyelv szeretete, művelése, tiszta használata,
- hagyományaink, kultúránk ismerete, tisztelete, védelme, gyarapítása,

Európaiság:

- európai identitás-tudat,
- az európai kulturális hagyományok és örökség megismerése, gyarapítása,
- az egyetemes emberi jogok elfogadása, tiszteletben tartása,
- szomszédaink és a többi európai nép nemzeti érzéseinek, identitástudatának tiszteletben tartása,
- Európa és az emberiség globális problémáinak érzékelése.

Tudatos erkölcsiség:

- erkölcsösség, jólneveltség, értéktisztelet, viselkedési, magaviseleti szabályok betartása, becsületesség, jellemesség,
- önmagukkal és másokkal szembeni igényesség,
- a jó, a rossz, a helyes a helytelen, az igaz, a hamis felismerése, s döntés a pozitív mellett,
- az elfogadott társadalmi normákhoz való pozitív értelemben vett alkalmazkodás,
- őszinteség, az egyenesség, a nyíltság,
- felelősségtudat, felelősségvállalás,
- állhatatosság, fegyelmezettség, igazságosság, lelkiismeretesség, pedagógiai szeretet
- empátia, segítőkészség, segítségnyújtás, törődés, együttérzés, együttműködés.
- hűség, hűségesség elvekhez, hazához, néphez, családhoz, osztályközösséghez, iskolához, hithez, embertárshoz, barátához.
- műveltség, tudás, intelligencia, a művészet, a tudomány különböző területeinek ismerete, befogadása:
 - általános műveltség, speciális műveltség,
 - önképzés, önművelés, szakmai műveltség,
 - nyelvtanulás, nyelvismeret.

A nevelési rendszerben napjainkban megjelent, illetve intézményünkben specifikus, egyre fontosabbá váló értékek

- Önismeret, önelfogadás, reális énkép
- Belső autonómia, egyéniséget tükröző személyiség pozitív eszményképek, példaképek.

- Önbizalom, céltudatosság, sikerorientáltság, magabiztosság, céltudatosság, egyéni sikerességre törekvés, a változó feltételekhez alkalmazkodni tudás,
- Életerv, karrier-terv, önfejlesztés-igény, önmenedzselés-igény,
- Konfliktustűrés, konfliktusok megoldására való képesség,
- Kudarctűrés, kudarcok, szorongások, feszültségek oldásának képessége, következetesség, kitartás, erős akarat.
- Kritikai gondolkodásmód.
- A sport szeretete.
- A sport iránti alázat.
- Az ellenfél, a vezetők, az edzők, a tanárok, a felnőttek tisztelete.
- A FAIR PLAY szellemének ápolása
- a demokrácia megteremtése, működtetése;
- az iskolai tanulói szerep, a dolgozói, az értelmiségi, a fogyasztói szerep jellemzőinek ismerete,
- részvétel az iskolai és kollégiumi közéletben,
- érdekvédelem,
- jogismeret
- környezetvédelem, nyitottság a világ, Európa, Magyarország aktuális környezeti kérdései, problémái iránt.

V. Pedagógiai folyamataink

V.1. Célok, feladatok a nevelési folyamatokban

V.1.1. Nevelési céljaink

- ✓ Kiemelt célunk – tanulóink sportemberré nevelése, tudatos sportolói személyiség kialakítása, testi és lelki egészségük párhuzamosan történő fejlesztése.
- ✓ A tanulók személyiségének fejlesztése, adottságaik, képességeik kibontakoztatása, optimális szintre emelése, műveltségük gyarapítása, az önművelésre való igény kialakítása. Olyan erkölcsös, becsületes, jellemes, önmagukkal és másokkal szemben igényes, önismerettel rendelkező, viselkedni tudó, hazáját szerető, magyar állampolgárok nevelése, akik az értékrendszerben meghatározott értékeket tisztelik, elfogadják, magukénak tekintik.
- ✓ A tanuló segítése a választott, a reális életpályára való felkészülésben.

- ✓ A gimnazista felkészítése a közösséggel való pozitív viszony, a harmonikus társas kapcsolatok, az együttműködés és a társadalmi aktivitás kialakítására.
- ✓ A demokrácia működtetésének szabályaival, az érdekeltségek, érdekütköztetések, az önkormányzó képesség kialakításával, a felelős döntési helyzetekbe való hozással felkészíti a növendékeket a társadalmi élet gyakorlatára.

V.1.2. Nevelési alapelvek

Tanulóink személyiségének alakulását sok tényező befolyásolja. Az iskola az egyik fontos tényező, de a legfontosabb a család, ezt az iskola nem kérdőjelezi meg. Az iskola segít az autonóm személyiség kialakulásában, abban, hogy tanulóink megfogalmazzák és tudatosítsák magukban a családjuk és önmaguk által fontosnak tartott értékeket. Hasonlóképpen nagy szerepe van a személyiségfejlesztésben a nevelő sportegyesületnek, így a velük való folyamatos egyeztetés, összhang a siker érdekében elkerülhetetlen.

Az iskola felkínálja, képviseli és tudatosítani kívánja az értékrendszerben megfogalmazott alapvető emberi etikai, esztétikai, környezeti értékeket, etikai normákat, európai értékrendet. Toleranciára nevelünk abban az értelemben, hogy fogadják el a másságot, tisztelik a más népeket, etnikumokat, kultúrákat, ha az nem mond ellent az alapvető etikai normáknak. (A toleranciára, a másság elfogadására nevelés értelmetlen a kölcsönösség elvének hangsúlyozása nélkül.) Követeljük meg és várjuk el, hogy az ő népüket, nemzetüket, vallásukat mások éppúgy tiszteletben tartsák, mint ahogyan azt tőlük elvárják. Enélkül a toleranciára nevelés csak arra való, hogy önazonosság nélküli, kívülről irányítható, saját értékrend nélküli embereket neveljünk. Diákjaink ismerjék és szeressék saját nemzeti hagyományaikat a mondavilágtól kezdve a táncokon, a zenén, a sajátos magyar építészeti hagyományokon át a köznapok kultúrájában, szokásaiban megjelenő sajátos nemzeti jellegekig.

Az iskola a diákok szocializációjának egyik legfontosabb színtere. Az osztályközösségnek, az osztályfőnöknek ebben alapvető jelentősége van. Olyan iskolastruktúrát kívánunk kialakítani, amely nem rombolja szét ezt a nagyon fontos közösséget. Itt nyílik lehetőség az emberi kapcsolatok kialakítására, az együttműködés, a másik ember megértésének megtanulására, az egyéni és a csoportérdek összehangolására.

A tanuló az iskolának, mint intézménynek a tagja. Ennek sajátos belső struktúrája, belső rendje van, amely a sikeres működéshez megkívánja a résztvevőktől, hogy bizonyos szabályokat betartsanak még akkor is, ha ezek a kötelezettségek az egyén számára erőfeszítést

jelentenek. A Házirend szabályainak betartása és betartatása - még kényszer árán is - a szocializáció fontos eszköze.

A nevelőmunka fontos része a környezeti nevelés. A környezeti nevelés nem szaktudományi, hanem elsősorban a szemléletalkítás kérdése. Meg kell tanítani diákjainkat arra, hogy a különböző szélsőséges álláspontokat meghallgatva, megismerve, a reális kockázatot, a hátrányokat és előnyöket mérlegelve alakítsák ki saját meggyőződésüket. Receptet adni lehetetlen, hiszen sok kérdésben még a tudomány is különbözőképpen foglal állást, és sok olyan hatást ismerünk, melynek környezeti ártalmai csak a jövőben lépnek fel. Ezért a környezetbarát szemléletre, a rövidtávú, vagy egyéni érdekek helyett erkölcsi alapon működő belső tiltásra, önkorlátozásra, másokkal való együttműködésre kell nevelnünk. A környezet védelmének szemléletét - mint belső etikai normát - folyamatosan kell alakítani diákjainkban.

Az egészség érték, melynek megőrzése az életminőség szempontjából alapvető. Az egészséges életmód kialakítása, a betegségek megelőzése, az alkoholtól, a dohányzástól, a kábítószerektől való elzárkózás sugalmazása kötelességünk. Az „élsportoló lét” különösen megköveteli, elvárja az egészséges életmód kialakítását, fenntartását. Különösen nagy figyelmet fordítunk ezen a területen a preventív szemlélet elfogadására, kialakulására. Hasonlóan fontosnak tartjuk az egész életen át tartó fizikai aktivitás igényének kialakulását. A sport a fizikai állóképesség növelése és az ügyesség kialakítása mellett elősegíti az önbizalom, a küzdőszellem, a kooperáció kialakulását és megerősítését. Az intézmény környezeti és egészségnevelés programja a jelen dokumentum külön fejezetét alkotja.

V.1.3. Személyiségfejlesztés

Iskolánk mind Nevelési Programjában, mind helyi tantervében alapul veszi a hatályos jogszabályokat. Nevelési, oktatási eszközeink, módszereink és eljárásaink megfelelnek a korszerű, differenciált oktatás és nevelés eszközeinek, módszereinek és eljárásainak.

Iskolánk nevelési rendszerének meghatározó elemei a személyiségfejlesztéssel kapcsolatosan:

- a személyiség minél teljesebb kibontakoztatása,
- a tanulók értelmi, önálló ismeretszerzési, kommunikációs, cselekvési képességeinek a kibontakoztatása, fejlesztése,
- az emberre, a társadalomra, a művészetekre, a természetre, a tudományokra, a technikára vonatkozó ismeretek gyarapítása,

- a műveltség, a világszemlélet, a világkép formálása,
- a tanuláshoz, a játékhöz, a munkához beépítése a színes, sokoldalú iskolai életbe,
- az önismeret, az együttműködési készség fejlesztése,
- az akarat edzése,
- az életmód, a motívumok, a szokások, az értékekkel történő azonosulás fokozatos kialakítása, meggyökereztetése.

Összességében iskolánk a tanulók személyiségének fejlesztését, adottságaik, képességeik, tehetségük kibontakoztatását, tudásuk optimális szintre emelését állítja középpontba.

Értérendszerünkben fakadóan alapvető nevelési feladatok a következők:

- Önismeretre, önfegyelemre nevelés. A serdülők és ifjak gyakran türelmetlenek egymással, szüleikkel és tanáraikkal szemben. Ha megismerik és kezelni tudják egyéni és életkori sajátosságaikat, a nehéz helyzetekben is megfontoltabban tudnak reagálni. Az önmagát jól ismerő ember képes kezelni indulatait, feszültségeit, tud viselkedni, alkalmazkodni.
- Akaraterőre nevelés. A jellemformálás fontos eszköze. Az iskolai élet, a tanulás, a sport, a konfliktusok feldolgozása során az akarati tényező megléte elengedhetetlen. Az indulat fékezése, a helyzet elfogadása, a kérni tudás, a lemondani tudás, a döntések meghozásának készsége, a józan megfontoltság stb. cselekedtetéssel fejleszthető.
- Pozitív gondolkodásra nevelés. Az önelfogadás, az önbecsülés alapvetésével kialakíthatjuk a magabiztos magatartást, hogy tanulónk higgyan önmagában és tudja bátorítani társait is. Olyan életcélokat kell kitűzni minden tanulónknak, amelyek saját értékeik ismeretében és tudatában megvalósíthatók. El kell fogadtatnunk azokat az élet- és személyiség értékeket, amelyeket értékrendszerünkben kijelöltünk.
- Szeretetre, boldogságra nevelés. A személyiség fejlesztésének - az akarati nevelés mellett - másik alappillére. Tanulóink kapjanak „szeretet-élményt”! Az emberi kapcsolatok, a tanár-diák kapcsolatok nem képzelhetők el a segítség, a törődés, a részvétel, az együttérzés, a tapasztalat megszerzése nélkül.
- Konfliktus-kezelésre nevelés. A konfliktusok, a siker és a kudarc mindennapjaink, életünk elemei. Feldolgozásuk, elfogadásuk a személyiség fejlődésének elengedhetetlen eleme. Rá kell nevelnünk tanulóinkat arra, hogy miként lehet a kudarcból felállni, lelkiileg helyreállni. Rá kell mutatnunk, hogy életünk során e két

tényezőt harmóniába kell hoznunk. A sportoló, versenyző ember számára különösen fontos a siker és kudarc élményének egészséges megélése.

- Szociális érzékenységre, empátiára, kapcsolatteremtésre, emberismeretre nevelés. A közösségi együttélés megköveteli, hogy az egyén ne szigetelődjön el, hogy tagja legyen közösségeknek, hogy megismerje és elfogadja társait, velük kapcsolatot teremtsen, velük együtt érezzen. Az ilyen típusú érzelmek lehetővé teszik az életre szóló barátságokat, szeretet adását és elfogadását, de elvezethetnek az egymást felelősen vállaló párkapcsolatok kialakulásához is.

V. 1.4. Közösségfejlesztés

A közösségfejlesztés az a folyamat, amely az egyén és a társadalom közötti kapcsolatot kialakítja, megteremti. Intézményünkben a közösségek kialakulása az osztályokban, a csoportokban, a szakkörökben és az egyéb diákkörökben ösztönözhető leginkább. Individualizált, sikerorientált korunkban a közösségiség lehet az intézményi nevelés azon eleme, amely kialakítja a másik ember megbecsülését, elfogadását, a „mi tudat” kialakulását.

A diákönkormányzati munka pedagógiai feladatai:

A diákönkormányzat működésének fontos szerepe van a közösségi élet, az érdekvédelem, a szabadidős szervezések, a demokráciára nevelés területén. A diákönkormányzat segítése, patronálása, irányítása tanári feladat. Úgy gondoljuk, hogy a választott diákvezetőségnek szüksége van egy olyan felnőttre, aki segíti munkájában, aki rendelkezik az empátia képességével, aki fontosnak tartja a tanulókkal való folyamatos találkozást és foglalkozást, aki meg tudja várni, hogy a tanulók a legképtelenebb ötleteiket elmondják, higgadtan tud ezekre reagálni, tud magyarázni, érvelni, meggyőzni, nem sértődékeny, nem kíván a magasból, a mindent tudó tanár szerepéből irányító szerepet fölvenni. Ha tanár és a diákvezetőség egymásra talál, akkor az együttműködés mind pedagógiai, mind szervezeti, mind tevékenység-szervezési szempontból gyümölcsöző lehet.

V.2. Célok, feladatok az oktatási folyamatban

V.2.1. Oktatási alapelvek

Minden tanuló rendelkezzen mind a humán, mind a reál tudományok alapjait képező legalapvetőbb ismeretekkel.

A természettudományokban vannak olyan ismeretek, amelyek az életkori sajátosságok miatt 16 éves kor alatt nem taníthatók. Ezért a természettudományok modern eredményeit, amelyek átszövik mindennapi életünket, mindenki számára megtanítjuk a megfelelő életkorban olyan mélységig, amennyire egy XXI. századi tájékozott értelmiséginek szüksége van. Természetesen figyelembe vesszük azt, hogy nem alkalmazni akarják, hanem csak érteni ezeket az eredményeket.

A használható idegennyelvtudás minden leendő sportoló számára nélkülözhetetlen, hiszen szerencsés esetben a sport révén diákjaink Európa, sőt a világ számos országába eljuthatnak, előfordulhat, hogy ott folytatják pályájukat. Ezért iskolánk diákjainak két idegen nyelv elsajátítására feltétlenül szükségük van. Ezek közül a legfontosabb az angol, amely a futball szakmai nyelvének is tekinthető.

A művészeti alkotások értő és érző befogadása az élet minőségének lényeges része.

Diákjaink ismerjék meg az információszerzés modern technológiáját, tanulják meg az információk megkeresésének, feldolgozásának, kezelésének eljárásait. A számítástechnika alapfokon való ismerete elengedhetetlen.

V.2.2. Oktatásszervezés

Iskolánk 5 évfolyamos nyelvi előkészítő osztállyal induló gimnáziumi képzést nyújt tanulóinknak. Az első évfolyamon heti 14 órában oktatjuk az angol nyelvet, emellett alapozó, szintrehozó képzést nyújtunk matematikából, magyar nyelvből. A következő 4 év jelenti a klasszikus gimnáziumi képzést.

A tanulók napirendjének, így órarendjének kialakítása során egyeztetünk a sportegyesülettel, és lehetőséget biztosítunk arra, hogy kiegyensúlyozott terhelés mellett emelt edzésszámot tudjunk biztosítani a tanulóknak. A tantárgyak tananyaga és a hozzájuk kapcsolódó követelmények igazodnak a sportoló fiatalok leterheltségéhez. Ezek mellett fontos hangsúlyt kap a sportjellegű szakmai előképzés is. Intézményünk napi-, hetirendjének alakulását a következő ábra mutatja:

FEHÉR MIKLÓS GIMNÁZIUM ÉS KOLLÉGIUM HETIREND

	HÉTFŐ	KEDD	SZERDA	CSÜTÖRTÖK	PÉNTEK	SZOMBA
7³⁰-8⁴⁵	<i>tanóra</i>	<i>edzés</i>	<i>edzés</i>	<i>edzés</i>	<i>tanóra</i>	
	reggeli	reggeli	reggeli	reggeli	reggeli	
9¹⁵-9⁵⁵	<i>tanóra</i>	<i>tanóra</i>	<i>tanóra</i>	<i>tanóra</i>	<i>tanóra</i>	
10⁰⁵-10⁴⁵	<i>tanóra</i>	<i>tanóra</i>	<i>tanóra</i>	<i>tanóra</i>	<i>tanóra</i>	
	tízórai	tízórai	tízórai	tízórai	tízórai	
11⁰⁵-11⁴⁵	<i>tanóra</i>	<i>tanóra</i>	<i>tanóra</i>	<i>tanóra</i>	<i>tanóra</i>	
11⁵⁵-12³⁵	<i>tanóra</i>	<i>tanóra</i>	<i>tanóra</i>	<i>tanóra</i>	<i>tanóra</i>	
12³⁵-13¹⁰	ebéd	ebéd	ebéd	ebéd	ebéd	
13¹⁰-13⁵⁰	<i>tanóra</i>	<i>tanóra</i>	<i>tanóra</i>	<i>tanóra</i>	<i>tanóra</i>	
15⁰⁰-17⁰⁰	<i>edzés</i>	<i>edzés</i>	<i>edzés</i>	<i>edzés</i>	<i>edzés</i>	
17³⁰-18¹⁰	<i>tanóra</i>	<i>tanóra</i>	<i>tanóra</i>	<i>tanóra</i>		
	vacsora	vacsora	vacsora	vacsora	vacsora	
19⁰⁰-21⁰⁰	<i>szilencium</i>	<i>szilencium</i>	<i>szilencium</i>	<i>szilencium</i>		

Az oktatásszervezés kialakítása során több speciális probléma felmerülésével kell számolnunk, illetve ezekre megoldást kínálnunk. Ezek közül a legfontosabbak a következők:

- ✓ Az egyesületek igazolási rendjéhez, időszakához igazodva többször előfordulhat az, hogy tanév közben érkeznek tanulók az iskolába. Számukra lehetővé kell tennünk az iskolába történő felvételt, szükség esetén különbözeti vizsgát, illetve vizsgára történő felkészítést szervezve.
- ✓ Az előző folyamat ellentettje is gyakran megtörténhet – a sport területén nem eléggé eredményes tanulók, esetleg sérültek lemorzsolódása. A helyi tantervünket úgy alakítottuk ki, hogy az ilyen tanulók számára egy esetleges iskolaváltás ne jelentsen gondot, lehetővé téve ezzel az átjárhatóságot.
- ✓ Iskolánkban magasabb a hiányzások száma (edzőtáborok, versenyek, mérkőzések stb.), segítenünk kell az így „kimaradt” tananyag minél gyorsabb, hatékonyabb pótlásában. Lehetőség van arra, hogy erre a célra igénybe vegyünk pl. az Internet által kínált lehetőségeket (pl. tananyag e-mailben történő eljuttatása), kollégisták esetén a kollégiumi nevelőtanárok segítségét, illetve szükség esetén pótló, felzárkóztató órákat, a tanulók egyéni felkészítését.
- ✓ Az edzésidő növelésével csökken az otthoni tanulásra fordítható idő – nagyobb hangsúlyt kell tehát fektetnünk azokra az oktatási módszerekre, eszközökre, amivel hatékonyabbá, eredményesebbé tudjuk tenni a tananyag elsajátítását. Ennek érdekében tevékenykedtető, képességfejlesztő és differenciálpedagógiai szemléletmód és eljárásmodok minél szélesebb körű alkalmazására törekszünk.
- ✓ Különösen nagy szerepet kap a tanulás tanítása, hogy ezzel is elősegítsük a folyamat hatékonyságát.
- ✓ Intézményünkbe tehetséges sportolók kerülnek, nem elhanyagolható, de azért csak másodlagos szempont a felvételnél a tanulmányi eredményük. Ennek következtében az átlagosnál gyakoribbak lehetnek a tanulók közötti képességbeli eltérések. Ezek minél gyorsabb megszüntetése érdekében alkalmaznunk kell a differenciálás eszközét, a kooperatív tanulás technikáit, a felzárkóztató, korrepetáló órákat.
- ✓ Célunk, hogy a sportolók jobban megértsék a választott életforma elvárásait, követelményeit. Ennek érdekében a Testnevelés és sport műveltségi területen belül több elméleti jellegű tudásanyag beépítésére került sor.
- ✓ A közismeretei tantárgyak körében törekszünk a sportoló fiatalok életviteléhez, a sporthoz kapcsolódó tudáselemek beemelésére.

V.2.3. Felzárkóztatás és tehetségfejlesztés

Az oktatási folyamat egymástól eléggé távol eső, mégis összetartozó és azonos súllyal szereplő két alappólusa a felzárkóztatás és a tehetséggondozás.

Iskolánk esetében a **felzárkóztatás** a lassabban haladókat, a lemaradókat védi a gyengébb teljesítménytől, ritkábban a lemorzsolódástól, a kimaradástól.

Iskolánkban tehetséges sportolók tanulnak, a tehetség gondozása ezen a területen elsősorban az adott sportegyesület feladata. Nem zárhatjuk ki azonban azt, hogy lesznek olyan tanulóink, akik a sport mellett más területen is az átlagnál jobban teljesítenek, tehetségesek. A **tehetséggondozás** a kreatívakat, tehetségeseket kívánja minél nagyobb sikerek elérésére alkalmassá tenni.

A tehetséggondozás érdekében az oktatásban a kötelező tananyag mellett a szakköröket, tehetséggondozó szakköröket támogatunk, szervezünk, amelyek az általános műveltség szélesítésére éppúgy irányulnak, mint a speciális ismeretek tanulására, gyakorlására.

Figyelünk a következőkre:

- A tehetség utat tör magának az iskola segítségével!
- Feltétlenül igaz, hogy kreatív, tehetséges gyerekekkel, többnyire tehetséges, kreatív pedagógusok tudnak foglalkozni!
- A tehetségnek kell a közeg, amiben kibontakozhat:
 - kell az ingergazdag környezet,
 - kellene tehetséges társak;
 - az intézmény és a tantestület részéről szükséges tehetségnek, viszonylagos másságnak az elfogadása,
 - a teljesítmény elismerése;
 - kell kreatív, tehetséges tanár, aki segít utat törni;
 - kell egy stabil, harmonikus kapcsolatrendszer szülővel, családdal, iskolával, tanárral, kell neki is a belső harmónia!

Figyelünk kell néhány teljesítményrontó tényezőre is:

- Irreális énkép, a nem reális önértékelés. (Ön-alulértékelés, vagy önmaga túlértékelése)
- Valamilyen érzelmi labilitást előidéző tényező (családi probléma, személyes kapcsolat, iskolai kudarc, pedagógussal való konfliktus stb.)
- Szociális éretlenség (nincsenek stabil kapaszkodói, értetlenséget tanúsít dolgokkal, szabályokkal, ugyanakkor értetlenség veszi körül stb.)

- Agresszív magatartás.
- Ilyen tapasztalatok esetében a pedagógiai helyzet megoldását - a tanuló megmentését - tekintjük elsődleges célnak.

V.3. Hagyományok, diákélet

Iskolánk hagyományai az oktató és nevelőmunkához, a diákélet eseményeihez, Fehér Miklós emlékének ápolásához, intézményünk szellemiségét, érték- és célrendszerét is jelképező szimbólumokhoz kapcsolódnak.

- Fontosnak tartjuk, hogy gimnáziumunkban és kollégiumunkban demokratikusan, saját alapszabály szerint működő Diákönkormányzat tevékenykedjen.
- Rendszeresen szervezünk kulturális programokat (mozi, színház, koncertlátogatás, filmvetítés) bel- és külföldi osztálykirándulásokat.
- Különösen jó színtere a hagyományok őrzésének, újak teremtésének kollégiumunk, a kollégiumi diákság közösségi élete.

A hagyományok őrzése, ápolása iskolánk életének nélkülözhetetlen része; így ez iskolánk tanárainak és diákjainak a jövőben is alapvető teendője lesz.

V. 4. Gyermek- és ifjúságvédelem

A tanulók között lehetnek olyan gyermekek, akik hátrányos helyzetűek, vagy veszélyeztetettek, akinek a szülei munkanélküliek, akinek a szülei elváltak. A családi helyzetromlásból többször kialakul neveltségi hátrány, amely az iskolában csapódik le. Iskolánkban és kollégiumunkban nagy gonddal kutatjuk a hátrányos helyzetű növendékeket, igyekszünk hátrányaikat csökkenteni, helyzetüket javítani. Intézményünkben nem a gyermekvédelemre specializált szakember, hanem tanárszakos kollegáink egyike vállalja föl ezt a tevékenységi kört. A különböző jellegű eseteknél, a problémák megoldásánál együtt kell hogy dolgozzanak az iskola tanárai, a kollégium nevelőtanárai, az érintett sportegyesület szakmai vezetése, illetve a korosztályos edzők.

A kollégiumba kerülő gyermekek eleve hátrányból indulnak, hiszen családjuktól el kellett szakadniuk.

Két alapvető feladatot kell ellátnia az iskolának: egyrészt, megelőzni tanulóink testi, vagy lelki károsodását, másrészt, a már bekövetkezett károsodásokat orvosolnia, megszüntetnie kell. Tehát munkánknak két lényeges eleme van: a prevenció és a korrekció.

Bár ez a két szakasz nehezen választható el egymástól, mégis a megelőzést tekintjük az elsődleges, legfontosabb feladatnak, hiszen időben beavatkozva a nevelés folyamatába, védelmet tudunk nyújtani a negatív hatások ellen. Hogy ezt megtehesük, ismerni kell a szülőket, a családok helyzetét, szélsőséges esetben helyzettanulmányozást kell végezni, hogy a hatékony beavatkozás érdekében megismerjük a gyermek otthoni körülményeit.

A gyermekvédelemben minden munkánkat igen tapintatosan, nagy empátiakészséggel, humánusan kell végeznünk. Olyan ismeretek birtokába is juthatunk, amelyek senki másra nem tartoznak, csak akkor fedhetjük fel, ha a megelőzés érdekében azokat fel kell tárni.

Ismerni kell a tanulók baráti, "kortárs" környezetét, ismeretségi körét, kapcsolatait, valamint az osztályközösségben elfoglalt helyzetét is.

A gyermekvédelemmel a gyermekvédelmi felelős mellett nagy szerepet kapnak az osztályfőnökök és az edzők, mint az osztályok, csapatok legfőbb ismerői. A gyermekvédelmi munka nem olyan látványos, mint amilyen látványos lehet a sport, vagy a kulturális munka, de hasznosságát, fontosságát tekintve azonos, sőt gyakran meg is haladja azokét, hiszen itt gyermekek, csoportok, családok támogatásáról, sőt megmentéséről lehet szó.

A gyermekvédelmi munkában be kell tartanunk az erre vonatkozó etikai követelményeket is.

V.5. Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

Mit tehetünk a hátrányos szociális helyzet megszüntetéséért?

Egyik alapvető dolog, hogy felmérjük, feltérképezzük, felkutadjuk, azt, hogy ki tartozik a hátrányos helyzetűek közé, ki milyen hátrányokat cipel magával. Aztán ki kell alakítanunk a segítség taktikáját és stratégiáját.

Fontosnak tartjuk, hogy egyetlen tanulónknak se kelljen anyagiak, vagy szociális helyzete miatt szűkölködni. A szülőkkel, a fenntartóval, az egyesülettel, a tanulóval összefogva, a pályázati lehetőségeket figyelve, megoldani a helyzetet. Szociális segílyt adhat az iskola, az Alapítvány, a tanuló lakóhelyi önkormányzata, segélyhez juttathatjuk a növendéket egyéb alapítványok és pályázatok útján is. A műveltségi lemaradás, s a tanulmányi motiváció hiányának a felszámolása mind a tehetséges, kreatív, mind a gyengébb tanulók esetében tantestületünk (a gimnázium tanárain túl a kollégium nevelőtanárainak is) feladata. Gyakori lehet, hogy a szociális gondokra éppen a műveltségbeli hiányosságok, az ambícióvesztés hívja fel a figyelmet.

A hátrányos helyzetű tanulók egy része veszélyeztetett is valamilyen téren, valamilyen szinten. A hátrányos helyzet nem jelent automatikusan veszélyeztetettséget, de gyakran jár együtt, illetve könnyebben lesz veszélyeztetett egy-egy hátrányos helyzetű tanuló.

Előfordult és előfordulhat, hogy azonnali beavatkozásra van szükség, hiszen a hátrányosság, a rossz családi helyzet, vagy a drog, és egyéb káros szerek kipróbálása miatt előfordulnak agresszív, vagy depressziós tanulók, akik hajlamosak magukkal "vinni", sodorni egész csoportokat.

A gyermekvédelmi intézményekkel, a rendőrséggel, az egészségvédőkkel, az orvossal, a védőnővel, a nevelési tanácsadóval való folyamatos kapcsolat mellett oda kell figyelni nemcsak a hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermekekre, hanem intézményünk minden tanulójára.

V.6. Együttműködési formák az iskola és a pedagógiai szolgáltatásokat igénybevevők között

- Iskolánkban ösztönözzük a diákönkormányzat működését, amely a tanulmányi munkán kívüli együttműködés legfontosabb eszköze a diákság és a tantestület vonatkozásában. A Diákönkormányzat évente tart közgyűlést, ahol az intézmény igazgatója is részt vesz.
- Az iskolai munkáról, a tanulmányi és nevelési tevékenységről folyamatosan és rendszeresen kapnak tájékoztatást a szülők a szülői értekezleteken és a szaktanári fogadóórákon.
- Az iskolai munkáról, a tanulmányi és nevelési tevékenységről folyamatosan és rendszeresen kapnak tájékoztatást az edzők, illetve az egyesületek utánpótlásvezetői.
- Az iskola, az osztályok, a kollégium ügyeivel rendszeresen foglalkozik a szülői munkaközösség, amely az osztályokban tanulók szüleinek képviselőiből áll össze. Iskolánk nevelési-oktatási tevékenységének, az érdekképviseltek jogai érvényesülésének, az érdekeltek együttműködésének meghatározó koordinátora a Szülői Választmány. A Szülői Választmány félévente ülésezik, ülésein részt vesz az intézmény igazgatója, aki tájékoztatja a szülők képviselőit az intézmény működésének aktuális kérdéseiről, és meghallgatja a szülők észrevételeit.
- Iskolánk rendelkezik saját bentlakásos intézménnyel, melynek szervezeti és irányítási rendszere a Köznevelési törvényben meghatározottak szerint működik. A kollégiumi nevelőtanárok az intézmény nevelőtestületének tagjai, részt vesznek a nevelőtestületi

értekezleteken, programokon. Az osztályfőnökök és az érintett nevelőtanárok ezen túl havi rendszerességgel egyeztetnek a tanulók előrehaladásáról.

VI. Helyi tanterv

VI.1. Oktatási rendszerünk szerkezete

Iskolánk 5 évfolyamos nyelvi előkészítő osztállyal induló gimnázium.

A Kerettanterv követelményeit minden évfolyamon megtanítjuk.

Rendkívül fontosnak tartjuk az idegen nyelvek tanítását, két idegen nyelvet tanulnak diákjaink.

Alapvető feladatunk a diákok egészséges életmódra való nevelése. Mindennapi testedzésük biztosítását szolgálják a délelőtti – délutáni edzések, a testnevelés órák, a tömegsport-foglalkozások.

A közoktatási törvény követelményeinek megfelelően helyi tantervünk biztosítja az iskolaváltás, a tanulók - szükség esetén különbözeti vizsgával vagy évfolyamisméltéssel történő - átvételének lehetőségét.

Intézményünkben a 9. évfolyamon a nyelvi előkészítő évfolyam elveihez hűen elsősorban idegen nyelv és informatika oktatás zajlik, a klasszikus gimnáziumi oktatás a 10. évfolyamon kezdődik. A 12.-13. évfolyamon tanulóinknak heti 4 órában lehetősége van emelt szintű érettségire felkészítő órákon, illetve szakmai előképzettséget biztosító képzésben (pl. edzői, sportmasszőri, játékvezetői, sportmenedzseri) részt venni. Az emelt szintű érettségit az iskola arculatának megfelelően főleg testnevelésből javasoljuk a tanulóknak, de igény szerint tartunk ilyen jellegű felkészítő órákat magyar nyelv és irodalomból, történelemből, matematikából, angolból, informatikából, biológiából is.

A kialakított óraterveknek megfelelő *helyi tanterveket* az egyes tantárgyakból a munkaközösség-vezetők irányításával szaktanáraink készítették. Természetes, hogy ezek konkrét megvalósítása részleteikben mutathatnak majd bizonyos sokszínűséget - hisz mindenki a maga hangsúlyait érvényesíti oktató munkájában, ami persze - az alapvető előírások (pl. időbeosztás) alkalmazása miatt - az átjárhatóságot nem akadályozza meg.

Az egyes tantárgyak helyi tanterve a Pedagógiai Program II. kötetében található.

Az alábbi táblázat tartalmazza az óraterveket:

Fehér Miklós Gimnázium és Kollégium óraterve

tantárgy	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	13. évf.
élő idegen nyelv-angol	14	4	4	4	4
élő idegen nyelv-német		2	2	2	2
informatika	4	2	2		
anyanyelv és kommunikáció	2				
matematika	2	3	3	3	3
környezettan	1				
bevezetés a társadalomismeretekbe	1				
önismeret	1				
magyar nyelv		1	1	1	1
magyar irodalom		2	2	3	3
ember és társadalom					
történelem		3	3	3	3
etika		0,5			
társadalomismeret					1
ember és természet					
fizika		1,5	2	2	
kémia		2	2		
biológia			1	2	2
földünk és környezetünk					
földrajz		2	2		
művészetek					
ének		1	1		
rajz		1	1		
testnevelés és sport (elmélet)					
Sportismeretek I. - testnevelés elmélet				0,5	
Sportismeretek II. - sportegészségtan				0,5	
Sportismeretek III. - edzéselmélet				0,5	
Sportismeretek IV. - sport és szervezetei				0,5	
sportági ismeretek					1
sportpszichológia					1
sporttörténelem					1
testnevelés	2	2	2	2	2
testnevelés (sportági edzés)	3	3	3	3	3
osztályfőnöki	1	1	1	1	1
Kötelező órák összesen	31	31	32	28	28
Választható órák – összesen 4 óra					
Emelt szintű érettségire felkészítő				2	2
edzői tanfolyam				2	2
sportmasszőri tanfolyam				2	2
játékvezetői tanfolyam				2	2
sportmanageri tanfolyam				2	2

VI.2. A magasabb évfolyamra lépés feltételei

- Adminisztratív formai feltétel: az előző tanév eredményes befejezését igazoló bizonyítvány.
- A továbbhaladásról döntő személyek: az osztályozó értekezleteken hozott döntések alapján a tanulót tanító tanárok ill. a nevelőtestület egésze.

VI.3. Az átjárhatóság feltételei

Átjárhatóság iskolán belül: csak igazgatói engedéllyel lehetséges.

A gimnázium felsőbb osztályaiba más iskolából történő átjelentkezésről és felvételtől - a szükséges különbözeti vizsgák eredményes letétele és az érintett osztályfőnökkel való egyeztetés után - gimnáziumunk igazgatója dönt.

VI.4. Az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

A tankönyvek kiválasztásáról a munkaközösség tagjai döntenek a forgalomban lévő középiskolai tankönyvek jegyzéke, elsősorban az Oktatási Minisztérium által ajánlott tankönyvek listája alapján.

Fontos szempont, hogy a tankönyv megfeleljen a tanulók tudásszintjének, életkori sajátosságainak, és lehetővé tegye a felkészülést az érettségi vizsgára.

Célunk, hogy a tankönyvek jól használhatóak legyenek a tanításban, a tanulók számára könnyen érthetőek és értelmezhetőek legyenek, elegendő olyan típusú feladatot, forrást, képanyagot tartalmazzanak, amelyek segítséget nyújthatnak a kétszintű érettségire történő felkészülésben.

A munkaközösségek által kiválasztott tankönyvek feleljenek meg az intézmény helyi tantervének, pedagógiai elképzeléseinek. Témaköreik legyenek aktuálisak, életszerűek, tegyenek eleget a didaktikai céloknak. További fontos szempont, hogy a választott könyvek a lehető legteljesebb mértékben épüljenek az érettségi vizsga elvárásaira, tematikájára, az ott alkalmazott feladattípusokra.

Az egyes tankönyvek, taneszközök kiválasztásánál előnyben részesítjük azokat, amelyek több tanéven keresztül használhatóak.

A tankönyvek, taneszközök használatában a stabilitásra törekszünk. Új tankönyv vagy taneszköz használatát kizárólag a munkaközösségekkel történő előzetes egyeztetés alapján, az oktatás minőségének lényeges javítása céljából kezdeményezzük.

VI.5. A középszintű érettségi vizsga témakörei

Magyar nyelv és irodalom

Írásbeli

1. *Szövegértés*: 600-800 szavas szöveghez (1,5-2 oldal) kapcsolódó feladatok. A feladatok időtartama 1 óra, pontértéke 40 pont.
2. *Szövegalkotás*: műelemzés, összehasonlító elemzés vagy érvelés a tanuló választása szerint. A feladat időtartama 3 óra, pontértéke 60 pont (tartalom: 20 pont, szerkezet: 20 pont, nyelvhasználat: 20 pont; helyesírás: -15 pont, rendezetlen íráskép: -3 pont).

Szóbeli

Saját tanár vizsgáztat és a szóbeli tételsor 30 %-át évente változtatja.

Nyelvtan

20-25 tételt a szaktanár állít össze; a 8 témakör mindegyikéből minimum 2 tétel kötelező. A tételek szöveghez vagy szituációhoz kapcsolódnak, a tétellapon 1 feladat szerepel.

1. Ember és nyelv
2. Kommunikáció
3. A magyar nyelv története
4. Nyelv és társadalom
5. A nyelvi szintek
6. A szöveg
7. A retorika alapjai
8. Stílus és jelentés

Irodalom: 20-25 tétel

1. Kötelező életművek: Petőfi Sándor, Arany János, Ady Endre, Babits Mihály, Kosztolányi Dezső, József Attila
2. Öt szerzői portré: Balassi Bálint, Berzsenyi Dániel, Kölcsey Ferenc, Vörösmarty Mihály, Radnóti Miklós, Szabó Lőrinc, Pilinszky János
3. Három látásmód (szerző és műve a magyar irodalomból): Zrínyi Miklós, Mikszáth Kálmán, Móricz Zsigmond,
4. Egy szerző és műve a kortárs irodalomból

5. Két szerző és műve a drámai irodalomból: Katona József: Bánk bán, Madách Imre: Az ember tragédiája
6. Egy szerző és műve az irodalom határterületeiről: Örkény István: Tóték, Déry Tibor: Szerelem
7. Egy szerző a régió irodalmából: Csokonai Vitéz Mihály, Tóth Árpád
8. Négy világirodalmi tétel: kötelező az antikvitás és a Biblia, valamint két korszak

Megközelítési módok irodalomból mindkét szinten:

1. Irodalomtörténet
2. Stílustörténet
3. Műfajok, poétika
4. Az irodalom határterületei (tömegkultúra, film, televízió, más művészeti ágak)
5. Regionális kultúra (Folklór, művészettörténet, múzeum, színház, civil társaságok)

Végső értékelés: 80 %-os teljesítmény a jeles, 20 % az elégséges ponthatára.

A fenti témakörök a Kerettanterv kétszintű érettségi útmutatója alapján, a kollégákkal történt előzetes egyeztetések alapján lettek megállapítva.

Történelem

1. Az ókor és kultúrája
2. A középkor
3. A középkori magyar állam megteremtése és virágkora
4. Szellemi, társadalmi és politikai változások az újkorban
5. Magyarország a Habsburg Birodalomban
6. A polgári átalakulás, a nemzetállamok és az imperializmus kora
7. A polgárosodás kezdetei és kibontakozása Magyarországon
8. Az első világháborútól a kétpólusú világ felbomlásáig
9. Magyarország története az első világháborútól a második világháborús összeomlásáig
10. Magyarország 1945- től a rendszerváltozásig
11. Jelenkor
12. A mai magyar társadalom és életmód

Matematika

1. Alapműveletek
2. A természetes számok halmaza, számelméleti ismeretek
3. Kombinatorika

4. Gráfok
5. Matematikai logika
6. Halmazok
7. Racionális és irracionális számok
8. Valós számok
9. Hatvány, gyök, logaritmus
10. Betűs kifejezések
11. Arányosság, százalékszámítás
12. Egyenletek, egyenletrendszerek, egyenlőtlenségek, egyenlőtlenség-rendszerek
13. Közéértékek, egyenlőtlenségek
14. A függvény
15. Egyváltozós valós függvények
16. Sorozatok
17. Elemi geometria
18. Geometriai transzformációk
19. Síkbeli és térbeli alakzatok
20. Vektorok a síkban és a térben
21. Trigonometria
22. Koordinátageometria
23. Kerület, terület
24. Felszín, térfogat
25. Leíró statisztika
26. A valószínűség számítás elemei

Idegen nyelvek (angol, német)

1. Személyes vonatkozások, család.	<ul style="list-style-type: none"> • A vizsgázó személye, életrajza, életének fontos állomásai (fordulópontjai). • Családi élet, családi kapcsolatok. • A családi élet mindennapjai, otthoni teendők. • Személyes tervek.
2. Ember és társadalom.	<ul style="list-style-type: none"> • A másik ember külső és belső jellemzése. • Baráti kör. • A tizenévesek világa: kapcsolat a kortársakkal, felnőttekkel. • Női és férfi szerepek. • Ünnepek, családi ünnepek. • Öltözködés, divat. • Vásárlás, szolgáltatások (posta).

	<ul style="list-style-type: none"> • Hasonlóságok és különbségek az emberek között.
3. Környezetünk.	<ul style="list-style-type: none"> • Az otthon, a lakóhely és környéke (a lakószoba, a lakás, a ház bemutatása). • A lakóhely nevezetességei, szolgáltatások, szórakozási lehetőségek. • A városi és a vidéki élet összehasonlítása. • Növények és állatok a környezetünkben. • Környezetvédelem a szűkebb környezetünkben: Mit tehetünk környezetünkért vagy a természet megóvásáért? • Időjárás.
4. Az iskola és az egyesület.	<ul style="list-style-type: none"> • Saját iskolájának bemutatása (sajátosságok, pl. szakmai képzés, tagozat). • Tantárgyak, órarend, érdeklődési kör, tanulmányi munka. • A nyelvtanulás, a nyelvtudás szerepe, fontossága. • Az iskolai élet tanuláson kívüli eseményei, iskolai hagyományok. • A Győri ETO FC története.
5. A munka világa.	<ul style="list-style-type: none"> • Diákmunka, nyári munkavállalás. • Pályaválasztás, továbbtanulás vagy munkába állás.
6. Életmód.	<ul style="list-style-type: none"> • Napirend, időbeosztás. • Az egészséges életmód (a helyes és a helytelen táplálkozás, a testmozgás szerepe az egészség megőrzésében, testápolás). • Étkezési szokások a családban. • Ételek, kedvenc ételek. • Étkezés iskolai menzán, éttermekben, gyorséttermekben. • Gyakori betegségek, sérülések, baleset. • Gyógykezelés (házi orvos, szakorvos, kórházak).
7. Szabadidő, művelődés, szórakozás.	<ul style="list-style-type: none"> • Szabadidős elfoglaltságok, hobbik. • Színház, mozi, koncert, kiállítás stb. • Sportolás, kedvenc sport, iskolai sport. • Olvasás, rádió, tévé, videó, számítógép, Internet. • Kulturális események.
8. Utazás, turizmus.	<ul style="list-style-type: none"> • A közlekedés eszközei, lehetőségei, a tömegközlekedés. • Nyaralás itthon, illetve külföldön. • Utazási előkészületek, egy utazás megtervezése, megszervezése. • Az egyéni és a társas utazás előnyei és hátrányai.
9. Tudomány és technika.	<ul style="list-style-type: none"> • Népszerű tudományok, ismeretterjesztés. • A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben.

Kommunikációs helyzetek és szándékok

A vizsgázó az alábbi kommunikációs helyzetekben, illetve szerepekben nyilatkozhat meg szóban és/vagy írásban mindkét szinten.

Helyzet	Szerep
Áruházban, üzletben, piacon	vevő
Családban, családnál, baráti körben	vendéglátó, vendég

Étteremben, kávéházban, vendéglőben	vendég, egy társaság tagja
Hivatalokban, rendőrségen	ügyfél, állampolgár
Ifjúsági szálláson, campingben, panzióban, szállodában	vendég
Iskolában	tanuló, iskolatárs
Kulturális intézményben, sportlétesítményben, klubban	vendég, látogató, egy társaság tagja
Országhatáron	turista
Orvosnál	beteg, kísérő
Szolgáltató egységekben (fodrász, utazási iroda, jegyiroda, benzinkút, bank, posta, cipész, gyógyszertár stb.)	ügyfél
Szünidei munkahelyen	munkavállaló
Tájékozódás az utcán, útközben	helyi lakos, turista
Telefonbeszélgetésben	hívó és hívott fél
Tömegközlekedési eszközökön (vasúton, buszon, villamoson, taxiban, repülőn, hajón)	utas, útitárs

Fizika

1. Kinematika

- Az egyenes vonalú egyenletes mozgás
- Az egyenes vonalú egyenletesen változó mozgás
- Egyenletes körmozgás
- Mozgások szuperpozíciója

2. Dinamika

- A tehetetlenség törvénye.
- Newton II. törvénye
- Hatás-ellenhatás törvénye
- Erőtörvények
- Erők együttes hatása
- A lendület-megmaradás
- Körmozgás dinamikai vizsgálata

3. Munka, energia

- A munka értelmezése
- Mechanikai energia-fajták

- A mechanikai energia-megmaradás törvénye.
- A teljesítmény és hatásfok
- 4. Hőtan
 - Gázok állapotváltozásai
 - Az anyag atomos szerkezete
 - Molekuláris hőelmélet
 - A hőtan I. főtétele
 - A hőtan II. főtétele
 - Halmazállapot-változások
- 5. Elektrosztatika
 - Elektromos alapjelenségek
 - Az elektromos tér
 - Kondenzátorok
- 6. Egyenáramok
 - Az egyenáram
 - Az elemi töltés
 - Egyenáramú hálózatok
 - Elektromos teljesítmény
- 7. Rezgések, hullámok
 - Mechanikai rezgés
 - Mechanikai hullámok
 - A hang hullámtulajdonságai
 - Elektromágneses indukció
 - A mágneses tér
 - Lorentz-erő
 - Mozgási indukció
 - Nyugalmi indukció
 - Elektromágneses hullámok
 - Hullámoptika
- 8. Modern fizika
 - A fény kettős természete
 - Az elektron kettős természete
 - Atommodellek
- 9. Magfizika
 - Az atommag szerkezete
 - A radioaktivitás
 - Maghasadás
 - Magfúzió
- 10. Csillagászat
 - Egyetemes tömegvonzás
 - Csillagfejlődés
 - Kozmológia alapjai
 - Űrkutatás

Kémia

1. Az atom felépítése. Az atom elektronszerkezete. Az atomenergia felhasználási lehetőségei. A radioaktivitás és jelentősége. Anyagmennyiség, moláris tömeg.
2. Elsőrendű kémiai kötések típusai, kialakulásuk.
3. Molekulák alakja és polaritása

4. Másodrendű kémiai kötések típusai, kialakulások.
5. Gázok, folyadékok, szilárd anyagok. Kristályrács típusok.
6. Oldódás. Oldatok összetétele. Oldódást kísérő hőváltozás. Kolloidok.
7. Kémiai rekriókat kísérő hőváltozás. Reakcióhő, képződéshő.
8. A kémiai reakciók sebessége. Egyensúlyra vezető kémiai reakciók. Az egyensúly eltolása.
9. Sav-bázis reakciók. A pH-fogalma. Hidrolízis.
10. Redoxireakciók. Az oxidációs szám.
11. Galvánelemek. Elektródpotenciál, standardpotenciál.
12. Az elektrolízis. Az elektrolízis mennyiségi törvényei.
13. Telített szénhidrogének. A kőolaj és a földgáz keletkezése, feldolgozása.
14. Telítetlen és aromás szénhidrogének.
15. Alkohokok és fenolok. Éterek.
16. Aldehidek, ketonok.
17. Karbonsavak.
18. Észterek. Gliceridek. Szappanok, mosószerek.
19. Egyszerű és összetett szénhidrátok.
20. Aminok, amidok. Aminosavak.
21. Fehérjék szerkezete.
22. Nukleinsavak.
23. Elemek és szervesetlen vegyületek csoportosítása. A hidrogén.
24. Halogénelemek és vegyületeik.
25. Az oxigéncsoport elemei és vegyületeik.
26. A nitrogéncsoport elemei és vegyületeik.
27. A szénsoport elemei és vegyületeik.
28. Fémek általános jellemzése. Fémek előfordulása, előállítása. Ötvözetek. Korrózió, korrózióvédelem.
29. Az s-mező fémek és vegyületeik.
30. A p-mező fémek és vegyületeik.
31. A d-mező elemeinek általános jellemzése. Komplexek. A vas csoport elemei és vegyületeik.
32. A rézcsoport elemei és vegyületeik. A cinkcsoport elemei és vegyületeik.

Biológia

- 1.1. A biológia tudománya
 - 1.1.1. Vizsgálati szempontok
 - 1.1.2. Vizsgálómódszerek
- 1.2. Az élet jellemzői
 - 1.2.1. Az élő rendszerek
 - 1.2.2. Szerveződési szintek
- 1.3. Fizikai, kémiai alapismeretek
 - 2.1. Szervesetlen és szerves alkotóelemek
 - 2.1.1. elemek, ionok
 - 2.1.2. szervesetlen molekulák
 - 2.1.3. lipidek
 - 2.1.4. szénhidrátok
 - 2.1.5. fehérjék
 - 2.1.6. nukleinsavak, nukleotidok
 - 2.2. Az anyagcsere folyamatai

- 2.2.1. Felépítés és lebontás kapcsolata
- 2.2.2 Felépítő folyamatok
- 2.2.3 Lebontó folyamatok
- 2.3. Sejtalkotók (az eukarióta sejtben)
 - 2.3.1 elhatárolás
 - 2.3.2 mozgás
 - 2.3.3 anyagcsere
 - 2.3.4 osztódás
 - 2.3.5 a sejtműködések vezérlése
- 3.1. Nem sejtes rendszerek
 - 3.1.1 vírusok
- 3.2. Önálló sejtek
 - 3.2.1. baktériumok
 - 3.2.2 egysejtű eukarióták
- 3.3 Többsejtűség
 - 3.3.1 a gombák, növények, állatok elkülönülése
 - 3.3.2 sejtfontalak
 - 3.3.3 teleptest és álszövet
- 3.4. Szövetek, szervek, szervrendszerek, testtájak
 - 3.4.1 a növényvilág főbb csoportjai a szervi differenciálódás szempontjából
 - 3.4.2 az állatvilág főbb csoportjai a szervi differenciálódás szempontjából
 - 3.4.3. a növények szövetei, szervei
 - szövetek
 - gyökér, szár, levél
 - virág, termés
 - 3.4.4. az állatok szövetei, szaporodása, viselkedése
 - szövetek
 - szaporodás – egyedfejlődés
 - viselkedés
- 4.1. Homeosztázis
- 4.2. Kültakaró
 - 4.2.1 bőr
 - 4.2.2 szabályozás
 - 4.2.3 a bőr gondozása, védelme
- 4.3. A mozgás
 - 4.3.1 vázrendszer
 - 4.3.2. izomrendszer
 - 4.3.3 szabályozás
 - 4.3. 4 a mozgás és mozgási rendszer egészségtana
- 4.4. A táplálkozás
 - 4.4.1 táplálkozás
 - 4.4.2 emésztés
 - 4.4.3 felszívódás
 - 4.4.4 szabályozás
 - 4.4.5 táplálkozás egészségtana
- 4.5. A légzés
 - 4.5.1 légcsere
 - 4.5.2 gázcsere
 - 4.5.3 hangképzés
 - 4.5.4. szabályozás

- 4.5.5. a légzés és a légzőrendszer egészségtana (elsősegélynyújtás)
- 4.6. Az anyagszállítás
 - 4.6.1. a testfolyadékok
 - 4.6.2. a szöveti keringés
 - 4.6.3. a szív és az erek
 - 4.6.4. szabályozás
 - 4.6.5. a keringési rendszer egészségtana, elsősegélynyújtás
- 4.7. A kiválasztás
 - 4.7.1. a vizeletkiválasztó rendszer működése
 - 4.7.2. szabályozás
 - 4.7.3. a kiválasztó szervrendszer egészségtana
- 4.8. A szabályozás
 - 4.8.1. idegrendszer
 - információelméleti vonatkozások
 - sejtszintű folyamatok
 - szinapszis
 - az idegrendszer általános jellemzése
 - gerincvelő
 - agy
 - testérző rendszerek
 - érzékelés
 - látás
 - hallás és egyensúlyérzés
 - kémiai érzékelés
 - testmozgató rendszerek
 - vegetatív érző és mozgató rendszerek
 - 4.8.2. az emberi magatartás biológiai-pszichológiai alapjai
 - a magatartás elemei
 - öröklött elemek
 - tanult elemek
 - emlékezés
 - a társas viselkedés alapjai
 - pszichés fejlődés
 - 4.8.3. az idegrendszer egészségtana
 - drogok
 - 4.8.4. a hormonrendszer
 - hormonális működések
 - belső elválasztású mirigyek
 - a hormonrendszer egészségtana
 - 4.8.5. az immunrendszer
 - immunitás
 - vércsoportok
 - az immunrendszer egészségtana
- 4.9. Szaporodás és egyedfejlődés
 - 4.9.1. szaporítószervek
 - 4.9.2. egyedfejlődés
 - a szaporodás, fejlődés egészségtana
- 5.1. Populáció
 - 5.1.1. környezeti kölcsönhatások
 - 5.1.2. kölcsönhatások

- viselkedésbeli kölcsönhatások
- ökológiai kölcsönhatások
- 5.2. Életközösségek (élőhelytípusok)
 - 5.2.1 az életközösségek jellemzői
 - 5.2.2 hazai életközösségek
- 5.3. Bioszféra
 - globális folyamatok
- 5.4. Ökoszisztéma
 - 5.4.1 anyagforgalom
 - 5.4.2 energiaáramlás
 - 5.4.3 biológiai sokféleség,
- 5.5.környezet- és természetvédelem
 - Levegő
 - Víz
 - Energia, sugárzás
 - Talaj
 - Hulladék
- 6.1 Molekuláris genetika
 - 6.1.1 alapfogalmak
 - 6.1.2 mutáció
 - 6.1.3 a génműködés szabályozása
- 6.2. Mendeli genetika
 - 6.2.1 minőségi jellegek
 - 6.2.2.mennyiségi jellegek
- 6.3 Populációgenetika és evolúciós folyamatok
 - 6.3.1 ideális és reális populáció
 - 6.3.2 adaptív és nem adaptív evolúciós folyamatok
 - 6.3.3 biotechnológia
 - 6.3.4 bioetika
- 6.4. A bioszféra evolúciója
 - 6.4.1 prebiológiai evolúció
 - 6.4.2 az ember evolúciója

Földrajz

Természetföldrajz:

1. Kozmikus környezetünk
2. Térképészeti ismeretek
3. A Föld belső szerkezete
4. A lemeztectonika, a vulkáni tevékenység, földrengések, hegységképződés
5. Földtörténet
6. A belső és külső erők, felszínformáló folyamatok
7. Ösmasszívumok, síkságok, röghegységek, lánchegységek
8. A légkör anyaga és szerkezete, a levegő felmelegedése
9. Hőmérséklet, légnyomás, szél, légnedvesség, csapadék
10. Ciklonok, anticiklonok
11. A nagy földi légkörzés
12. A monszun

13. Óceánok, tengerek, a tengervíz mozgásai
14. Felszín alatti vizek
15. Felszíni vizek (folyók, tavak)
16. A talaj
17. Az éghajlati és földrajzi övezetesség és hatásai
18. Magyarország természetföldrajza
19. Európa természetföldrajza
20. Környezeti ártalmak-környezetszennyeződés

Társadalom- és gazdaságföldrajz:

1. A világnépesség, növekedése, következményei
2. Az emberi települések
3. A világ gazdaság működése, centrum és periféria
4. A gazdasági fejlettség regionális különbségei a Földön
5. A nemzetközi kereskedelem
6. Regionális gazdasági integrációk
7. Az Európai Unió megalakulása, működése, intézményei
8. Az Európai Unió mezőgazdasági politikája
9. A területi fejlettség jellemzői és különbségei az Európai Unió országaiban
10. Egyedi szerepkört betöltő országcsoportok és országok világ gazdasági jelentőségének értékelése
11. Nemzetközi tőkeáramlások, pénz, pénzforgalom, adósságválság
12. Nemzetközi szervezetek
13. A mezőgazdasági termelés
14. A világ energiagazdasága
15. Az ipari termelés, telepítőtényezők, iparvidékek
16. A szolgáltatási szféra és az infrastruktúra
17. A Kárpát-medence társadalomföldrajzi sajátosságai
18. Magyarország gazdaságföldrajza
19. Napjaink globális problémái és ezek megoldási lehetőségei
20. Debrecen városföldrajza, gazdasági és regionális jelentősége

Informatika

1. Kommunikáció
2. Információ és társadalom
3. Jelátalakítás és kódolás
4. A számítógép felépítése
5. Operációs rendszer és főbb feladatai
6. Szövegszerkesztő használata
7. Szövegszerkesztési alapok
8. Szövegjavítási funkciók
9. Táblázatok, grafikák a szövegben
10. A táblázatkezelő használata
11. A táblázatok felépítése
12. Adatok a táblázatokban
13. Táblázatformázás
14. Táblázatok, szövegek, diagramok
15. Problémamegoldás táblázatkezelővel

16. Adatbázis-kezelés alapfogalmai
17. Az adatbázis-kezelő program interaktív használata
18. Alapvető adatbázis-kezelési műveletek
19. Képernyő és nyomtatási formátumok
20. Kommunikáció az Interneten
21. Weblap készítés
22. Prezentáció (bemutató)
23. Grafika
24. Könyvtári ismeretek
25. Különféle dokumentumok használata
26. Információszerzés különböző típusú forrásokból

Rajz és vizuális kultúra

Írásbeli-művészettörténet

1. Óskor
2. Ókori Egyiptom
3. Ókori Mezopotámia
4. Ókori Görögország
5. Etruszk, római
6. Korakeresztény
7. Népvándorlás kora
8. Bizánc
9. Romantika
10. Gótika
11. Reneszánsz
12. Barokk
13. Klasszicizmus
14. Romantika, realizmus
15. Impresszionizmus, posztimpresszionizmus
16. Eklektika, szecesszió, szimbolizmus
17. A XX. század első fele
18. A XX. század második fele
19. Fotó
20. Magyar népművészet
21. Európán kívüli kultúrák

Gyakorlati, szóbeli

A 11. és 12. évfolyam iskolai feladatai közül 8 darab munka bemutatása.

(Tanulmányrajzok, szerkesztése, tervezések, kreatív feladatok).

Ének-zene

1. Magyar népzene - régi stílusú népdalok
2. Magyar népzene - új stílusú népdalok
3. Ókor zenéje
4. Középkor egyházzeneje
5. Középkor trubadúr költészete
6. Reneszánsz zene
7. Barokk zene énekes műfajai
8. Barokk zene hangszeres műfajai
9. Bécsi klasszicizmus énekes zenéje
10. Bécsi klasszicizmus hangszeres zenéje
11. Romantika énekes zenéje
12. Romantika hangszeres zenéje
13. Századforduló zenéje - Impresszionizmus
14. Folklorizmus (Bartók, Kodály)
15. Neoklasszicizmus
16. Expresszionizmus, dodekafónia
17. Spirituálé, jazz
18. A XI-XVI.század magyar zenéje
19. A XVII-XIX. század magyar zenéje
20. A kortárs magyar zene

Testnevelés

Az olimpiai játékok eredete, története, kialakulásának körülményei.

1. Ókori és újkori olimpiák.
2. Magyarok az olimpiai versenyeken.
3. Olimpiai szimbólumok.

Az általános és a középiskolás korú gyerek testi fejlődésének és mozgásos cselekvőképességének kapcsolata.

1. Az iskolaérettség feltételei.
2. Testsúly és testmagasság.
3. A serdülőkor problémái.
4. A két nem teljesítménykülönbségei.
5. Az életkornak megfelelő optimális sportág kiválasztásának szempontjai.
6. Az életkornak megfelelő terhelhetőség.

A testmozgás szerepe az egészséges életmód kialakításában.

1. A mozgás pozitív hatásai.
2. Helyes életritmus kialakítása.
3. Mozgásszükséglet az életkoroknak megfelelően.

A testmozgás, a sport szerepe a személyiség fejlesztésében.

1. A testnevelés és a sport komplex személyiségfejlesztő hatása.
2. Szenvedélybetegségek veszélyei.
3. Az egyéni és a csapatsportok hatása a személyiségfejlődésre.

4. Az „egészséges” közösség visszatartó ereje.
5. A sportágak és a kondicionális képességek kapcsolata.
6. Erő, állóképesség, gyorsaság, ügyesség, izületi mozgékonyság.

Az iskolai testnevelés célja és feladatai.

1. A helyes testtartás.
2. A mozgás fontosságának tudatosítása.
3. A testmozgás megszerettetése, az életmód részévé tétele.
4. Testi képességek és lelki tulajdonságok alakítása.

A bemelegítés szerepe és lehetőségei.

1. A szervezet előkészítése a terhelésre, sérülések elkerülése stb.
2. Mikor, mennyi ideig, milyen módon?
3. A bemelegítés megválasztása az azt követő testmozgásnak megfelelően.

A tantervben előírt sportjátékok alapvető jellemzői.

1. Pályaméret, labda típusa, játékosok száma, játékidő.
2. Alapvető szabályok.
3. Összehasonlító jellemzésük.

„Az atlétika, a sportok királynője.”

1. A kijelentés értelmezése.
2. Atlétikai versenyszámok.
3. A futó-, az ugró- és a dobószámok kapcsolata az alapvető kondicionális képességekkel.
4. Az atlétika és más sportágak kapcsolata.

A torna oktatásának fontossága az iskolai testnevelésben.

1. Szerepe a helyes testtartás kialakításában.
2. Fegyelmezett mozgásra nevelés.
3. Esztétikus mozgás kialakítása.
4. Speciális képességfejlesztés – a felsőtest izomzatának fejlesztése, ritmusképesség stb.
5. Női és férfi tornaszerek.
6. Baleset-megelőzés – segítségadás stb.

Az úszás jelentősége az ember életében.

1. Az úszás és az életkorok kapcsolata.
2. Hatása az emberi szervezetre.
3. Úszásnemek és kapcsolatuk a helyes testtartással – deformitások megelőzése, javítása.
4. Az uszodai és a szabadvízi úszás különbségei.
5. Az úszás higiéniájának ismerete.

Egy természetben űzhető sportág bemutatása.

1. A sportág lényege.
2. Az időjárás és a helyszín szerepe.
3. A sportághoz szükséges felszerelések és azok karbantartása.
4. Baleset-megelőzés.

A ritmikus gimnasztika szerepe a harmonikus mozgás kialakításában.

1. A mozgás és a zene összhangja.
2. A harmonikus mozgás mint esztétikai élmény.
3. Versenyszámok és kéziszerkei.

A küzdősportok és az önvédelem.

1. Előkészítő játékok.
2. Speciális képességek fejlesztése.
3. Egy küzdősport ismertetése – a küzdés módja, felszerelés, fontosabb szabályok stb.

Egy szabadon választott sportág bemutatása.

1. Jellegzetességének, fontosabb szabályainak ismertetése.
2. Felszerelés.
3. A sportág kapcsolata a képességfejlesztéssel.

Témakörök

1. Torna
2. Labdajátékok
3. Küzdősport, önvédelem, úszás
4. Gimnasztika, kötélmászás, függeszkedés

A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek. Felmérések testnevelés tantárgyból

1. 30 m síkfutás
2. Cooper teszt
3. súlypontemelkedés
4. úszás
5. fekvőtámaszban karhajlítás és nyújtás
6. slalom labdavezetés.

VII. Az ellenőrzés és értékelés alapelvei**VII. 1. A tanulmányi munka ellenőrzésének alapelvei**

A közoktatási törvény 19. § (1) bekezdés e) és f) pontja szerint a pedagógust munkakörével összefüggésben megilleti az a jog, hogy értékelje a tanulók munkáját, minősítse teljesítményüket, azaz a tanuló félévi és tanév végi osztályzatait a pedagógus állapítja meg a diák évközi munkája és érdemjegyei alapján. A tanulók munkájának értékelésekor, minősítésekor a pedagógust széleskörű szabadság illeti meg akár az értékelés módszereiben, akár az érdemjegyek megállapításában. A pedagógus ezen autonómiája azonban nem korlátlan: határait a törvény más rendelkezései, többek között a szülők és tanulók jogai, valamint az intézmény működésére és belső rendjére vonatkozó szabályzatokban foglaltak jelölik ki.

A Közoktatási Törvény kimondja: „A pedagógus a tanuló teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékeli, félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősíti. A tanuló magatartásának és szorgalmának értékelését és minősítését az osztályfőnök - az osztályban tanító pedagógusok véleményének kikérésével - végzi. Az érdemjegyekről a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét rendszeresen értesíteni kell. A félévi és

az év végi osztályzatot az érdemjegyek alapján kell meghatározni. Az osztályzatról a tanulót és a kiskorú szülőjét értesíteni kell. Az érdemjegy, illetőleg az osztályzat megállapítása a tanuló teljesítményének, szorgalmának értékelésekor, minősítésekor nem lehet fegyelmezési eszköz.

Az érdemjegyek és osztályzatok a következők:

- a)* a tanuló tudásának értékelésénél és minősítésénél jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1);
- b)* a tanuló magatartásának értékelésénél és minősítésénél példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2);
- c)* a tanuló szorgalmának értékelésénél és minősítésénél példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2).

A fentiek szellemében iskolánkban az értékelés főbb alapelvei a következők:

Célunk, hogy a tanári értékelés a tanuló emberi méltóságát tiszteletben tartva elfogulatlan legyen, a minősítés (érdemjegy, osztályzat) hitelesen tükrözze a tanulói teljesítményt.

Az ellenőrzés célja: informálódni a tanuló tananyagban való előrehaladásáról, az értékelés feladata pedig a hiteles visszajelzést adni a tanuló számára a követelményteljesítmény megfeleléséről, de legátfogóbb célja a reális önértékelés, az önálló tanulási képesség és igény kialakítása.

Az érdemjegyek mellett fontos szerepe van a szóban elhangzó szóveges értékelésnek. Ennek során is nagyon fontos az értékelés fejlesztő, bátorító, személyiségformáló, tanulást segítő jellege.

Érdemjegyet kaphat a tanuló:

- szóbeli feleletre
- írásbeli munkára (röpdolgozat, házi dolgozat, témazáró nagydolgozat)
- önálló kiselőadásra
- tanórai munkára
- tantárgyi tanulmányi versenyen való eredményes részvételre

Azon tantárgyakból, amelyekből kötelező a szóbeli érettségi, minden diákot félévente legalább egyszer, a tanórán szóbeli felelet alapján is értékelni kell. A szóbeli feleleteket a felelet elhangzása után értékelni és indokolni kell.

A kötelező érettségi tárgyakból évente legalább annyi nagydolgozatot kell íratni, mint a heti óraszám, de ez nem lehet kevesebb 2-nél. A többi tárgyból is (kivéve a készségtárgyakat) félévente legalább egy nagydolgozatot kell íratni.

A dolgozatok érdemjegyét kötelező a tanulóval ismertetni, a kijavított dolgozatokat megmutatni.

A nagydolgozatokat a szaktanár köteles az év végéig megőrizni. Amennyiben a szülő kéri, az iskolában őrzött dolgozatokat - a szaktanárral előzetesen egyeztetett időpontban megtekintheti.

A dolgozatok íratásának rendjét, a javítási határidőket az iskola Házirendje szabályozza.

Az osztályozó értekezleteket megelőző utolsó öt munkanapon féléves/éves anyagból témazáró dolgozatot íratni, vagy beszámoltatni kizárólag a tanuló kérésére lehet. A tanár joga eldönteni, hogy ad-e lehetőséget erre a beszámolóra.

Az előre bejelentett írásbeli témazáró dolgozatot minden tanulónak meg kell írnia. Ha a tanuló a dolgozatírás napján indokoltan és igazoltan hiányzik, legkorábban a hiányzás megszűnését követő második napon (nem feltétlenül a tanórán) pótló dolgozatot köteles írni, (a dolgozat nehézségi foka lehetőleg azonos az osztály által megírt dolgozattal).

Javító dolgozat íratása a szaktanár belátásától függ, ez csupán lehetőség a tanuló számára. Ugyancsak a szaktanár dönti el, hogy az eredeti jegyet továbbra is beszámítja-e. Ezzel kapcsolatos álláspontját év elején közli a diákokkal. A javító dolgozat megírásának időpontját, a tantárgyi követelményt a szaktanár jelöli ki, amiről a dolgozat íróját tájékoztatni köteles.

A félévi/év végi jegyek megállapításakor az év közben adott érdemjegyek nem feltétlenül egyenértékűek. Minden szaktanár maga dönti el, megkülönbözteti-e a jegyeket, de erről év elején tájékoztatja a diákokat és a szülőket. Ha bizonyos jegyek nagyobb súllyal esnek latba, akkor ezeket a naplóban is jelölni kell, pl. pirossal.

A törvényben előírtaktól eltérő osztályzat (pl. törtjegy) nem adható.

A jegyek minimális száma félévenként legalább annyi, amennyi az adott tantárgyból a heti óraszám, de egyetlen tantárgy esetén sem lehet kevesebb 2-nél, s ügyelni kell a jegyek időarányos eloszlására.

A jegyeket a naplóba azonnal be kell írni.

A félév/tanév végén a fejlődési tendencia figyelembevételével értékeli a tantestület (az osztályban tanító tanárok, az osztályozó konferencia) a tanuló teljesítményét. Az év végi osztályzat az egész évi teljesítményt értékeli.

VII. 2. Házi feladatok

A házi feladat célja az órán tanult új ismeretek megszilárdítása, emlékezetbe vésése, további gyakorlása. Egyes esetekben a következő órán végzendő anyagot készíti elő.

A házi feladat lehet szóbeli tanulás, írásbeli, rajzos v. gyakorlati feladatmegoldás.

A házi feladatok mennyiségének meghatározásakor figyelemmel kell lenni arra, hogy a diákok napi 2 edzés, egésznapos képzési rend után érnek haza, illetve a kollégiumba, és gyakran 4-5 tárgyból kell másnapra készülniük.

Főbb szempontok:

- hét végére ill. szünetekre sem adható több feladat, mint egyik óráról a másikra
- több időt igénylő házi feladat esetén (házi dolgozat, gyűjtőmunka) legalább egy hetet kell a munkára biztosítani, de ebbe az esetleges szünetek nem számíthatók be.

Ha a tanuló valamilyen tőle független ok miatt nem tudott az órára készülni, azt az óra elején köteles jelenteni, és a következő órára bepótolni. Az ellenőrzés módja a szaktanártól függ.

VII. 3. Osztályzatok, érdemjegyek

A bizonyítványban szereplő tantárgyi osztályzatok összefoglaló képet adnak a tanuló adott tanévben nyújtott összteljesítményéről, tájékoztatva a szülőket, pedagógusokat, tehát minősíti a tanulókat. A *tantárgyi osztályzatokat* a tanuló évközi (ellenőrzőbe és naplóba beírt) érdemjegyei, vagy az osztályozó vizsga, különbözeti vizsga, javítóvizsga eredményei alapján kell kialakítani a közoktatási törvényben leírtak szerint.

A tanulók év végi osztályzatait a nevelőtestület áttekinti, dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről. Vitás esetekben (ha a tanuló év végi osztályzata jelentősen eltér az év közben tapasztalt előmeneteltől) a nevelőtestület felkéri az érdekelt pedagógust, hogy adjon tájékoztatást döntésének okairól, indokolt esetben változtassa meg döntését.

Ha a pedagógus nem változtatja meg döntését, de a nevelőtestület ennek indokaival nem ért egyet, az év végi osztályzatot az évközi eredmények alapján a tanuló javára módosíthatja. Vizsgán kapott osztályzatot a tantestület nem változtathat meg.

A tanév végi osztályzat tanúsítja tehát, hogy

- a tanuló az adott évfolyam követelményeit milyen mértékben teljesítette

- ismeretei elegendőek-e az elégséges minősítés megszerzéséhez
- tudása elegendő-e a következő évfolyam elvégzéséhez, vagy a záróvizsgára bocsátáshoz.

VII.4. Az osztályozhatóság feltételei

- A tanuló igazolt és igazolatlan hiányzásai nem haladhatják meg az évi 250 órát.
- Az osztályozás az adott tanév tantárgyi követelményeinek való megfelelés alapján, ill. eredményes tantárgyi osztályozó vizsga alapján történik.
- A tanuló, ha hiányzása egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja és emiatt teljesítménye a tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, a tanítási év végén nem osztályozható, kivéve, ha a nevelőtestület engedélyezi, hogy osztályozóvizsgát tegyen. A nevelőtestület az osztályozóvizsga letételét akkor tagadhatja meg, ha az igazolatlan mulasztások száma meghaladja az igazolt mulasztások számát, és az iskola eleget tett az értesítési kötelezettségének. Ha a tanuló mulasztásainak száma már az első félév végére meghaladja a meghatározott mértéket, és emiatt teljesítménye nem volt érdemjeggyel értékelhető, félévkor osztályozóvizsgát kell tennie.

VII. 5. A tanulók értékelésének egyéb módjai, díjak, ösztöndíjak

A tanulók tanulmányi munkája során az érdemjegyeken, osztályzatokon kívüli elismerést jelent az év végi (évvárón átadott) jutalomkönyv vagy dicsérő oklevél, melyet kiemelkedő tanulmányi munkáért, vagy kiemelkedő közösségi munkáért kaphat a diák. Hasonló módon ismerjük el a területi, az országos vagy határokon túli viszonylatban kiemelkedő versenyeredményeket sportban, tanulmányi versenyen vagy bármely egyéb területen.

VII.6. A magatartás és a szorgalom értékelése

A tanuló magatartásának értékelésénél és minősítésénél példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2); szorgalmának értékelésénél és minősítésénél példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2) osztályzatok használhatók.

A magatartás- és szorgalomjegyek elbírálási szempontjai:

Az osztályfőnököknek a tanulók magatartásának megítélésekor elsősorban az alábbi szempontokat kell figyelembe vennie:

Általános mérlegelési szempont a tanuló önállósága, felelősségérzete, igényessége. A mindenkori megítélést befolyásolják a kapott dicséretetek, elmarasztalások. Ezen túlmenően különösen az alábbiakat kell mérlegelni:

I. A házirend tiszteletben tartása, különösen:

- a szabályok tiszteletben tartása,
- hiányzások indokoltsága, igazolások megléte
- pontosság
- az iskola épületének megóvása
- órai magatartás
- egyéb iskolai rendezvényeken való viselkedés (kirándulás, táborok, koncertek)

II. Kulturált viselkedés, az alapvető emberi normák tiszteletben tartása

- mások jogainak, nézeteinek tiszteletben tartása
- kulturált beszéd és hangnem

III. A közösséghez való viszony, közösségi aktivitás

- részvétel a közösségi munkában
- az iskola kulturális és sportéletében
- az iskolai közéletben
- segítőkészség, szolidaritás

A fenti szempontokat a tanulók tudomására kell hozni az iskolába bekerülésük alkalmával. A félévi osztályozó konferenciák előtt egy osztályfőnöki órán az osztályfőnök beszélje meg a tanulókkal a szempontokat. Adjon módot az osztály tanulóinak, hogy kifejtthessék véleményüket saját magatartásukkal és az osztály egészének megítélésével kapcsolatban. A tanulók önértékelését vesse össze az osztályt tanító szaktanároktól kért véleményekkel, majd ezek után döntsön az általa javasolt érdemjegyekről, amelyeket az osztályozó konferencia elé terjeszt. Ha a konferencián a szaktanárok javaslatára módosul valamelyik osztályzat, akkor a változást és annak okát tudassa az osztállyal a következő

osztályfőnöki órán. Az osztály általános értékelését a legközelebbi szülői értekezleten is ismertetni kell.

Példás (5) a magatartás, ha a tanuló mindennapi munkája során mindhárom kiemelt szempontnak megfelel, és mindemellett öntevékeny, aktív.

Rossz (2), ha tevékenysége során több kiemelt szempontnak nem felel meg, vagy más súlyos fegyelmi vétséget követ el.

A jó (4) és a változó (3) magatartást az osztályfőnök a fenti szempontok figyelembe vételével ítélje meg. Vitás esetben az osztályozó konferencia véleményét is kikérheti.

A szorgalom osztályzásával a tanulónak a tanulmányi munkához való viszonyát értékeljük az alábbi szempontok alapján.

I. Tanulmányi eredmény:

- a tanuló képességei, adottsága, körülményei és a teljesítmény (tanulmányi eredmény) viszonya
- a tanulmányi eredmény alakulása az előző félév vagy tanév végéhez viszonyítva
- igény a tanulmányi eredmény javítására
- a tanulmányi átlag önmagában NEM minősítő szempont

II. A tanuláshoz való viszony:

- önállóság, rendszeresség, igényesség a tanulásban
- az órákra való felkészülés
- órai aktivitás

II. Tanórán kívüli tanulmányi munka

- igény az önképzésre, önművelésre
- szakkörökön való részvétel
- tanulmányi versenyeken elért eredmény

A példás (5) szorgalmú tanuló a fenti kiemelt szempontoknak egyenletesen és kimagaslóan eleget tesz. Nem lehet példás a szorgalom, ha a tanuló valamely tantárgyból elégséges (2) osztályzatot ért el.

A hanyag (2) szorgalmú tanuló a kiemelt szempontok egyikét sem teljesíti. Amennyiben valamely tárgyból elégtelen (1) érdemjegyet szerzett, szorgalma hanyag.

A szorgalom osztályzatait a magatartáshoz hasonlóan osztályfőnöki órán meg kell beszélni az osztállyal.

VII. 7. A szülők tájékoztatása

A szülőket az iskola az Ellenőrző ill. év végén a Bizonyítvány útján tájékoztatja. A jegyek beírása az ellenőrzőbe a diák feladata, de azokat az osztályfőnök legalább kéthavonta ellenőrzi.

Az év végi osztályzatok lezárása előtt 3-4 héttel a szaktanár az osztályfőnökkel egyeztetve az ellenőrző útján köteles külön tájékoztatni a tanköteles tanuló szüleit, ha a tanuló az adott tárgyból bukásra áll. Ha a szülő nem írja alá az ellenőrzőt, meg kell ismételni a tájékoztatást ajánlott levélben.

Egyéb tájékoztatást a szülő a szülői értekezleten, az iskola félévi fogadónapján, ill. az igazgatóság tagjaival, a szaktanárral a fogadóórán telefonon egyeztetett időpontban kaphat.

A dolgozatokat a fentebb leírtak szerint tekintheti meg.

VII.8. Jogorvoslati lehetőségek

A tanulónak joga van kérni, hogy egy vagy több tárgyból független vizsgabizottság előtt adjon számot tudásáról, és ennek alapján kapjon félévi ill. év végi osztályzatot. Ez irányú kérelmét a tanuló - kiskorú tanuló szülője aláírásával - a félév, illetve a szorgalmi idő utolsó napját megelőző harmincadik napig adhatja be. (11/1994. (VI. 8.) MKM rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről)

Az a tanuló, aki a tantervi követelményeket a tanév végéig egy vagy több tantárgyból nem teljesítette (elégtelen osztályzatot kapott), és a nevelőtestület javítóvizsgára utalta, a bizonyítvány kézhez vételével egy időben tájékoztatást kap a javító-pótló vizsga időpontjáról, helyéről, a tantárgyi követelményekről és a független vizsgabizottság előtti vizsgázás lehetőségéről.

VIII. Környezeti és egészségnevelési program

VIII. 1. A környezeti és egészségnevelés szinterei iskolánkban

Hagyományos tanórai oktatásszervezésben

Tanórán, laboratóriumban:

A tanórákon hozzárendeljük az adott témákhoz a megfelelő környezet- és egészségvédelmi vonatkozásokat. Az óra jellege határozza meg, hogy melyik problémát hogyan dolgozzuk fel. Kiemelt helyet kapnak a hétköznapi étellel kapcsolatos vonatkozások, amelyekhez a diákoknak is köze van. Különböző interaktív módszereket használva adjuk át az ismereteket, de jelentős szerepet kap az önálló ismeretszerzés is. A szemléltetés hagyományos, audiovizuális és informatikai lehetőségeit is felhasználjuk, alkalmazzuk. Így az élményszerű tanításra lehetőség nyílik. Fontosnak tartjuk, hogy a diákjaink komoly elméleti alapokat szerezzenek, mert véleményünk szerint így lehet csak okosan, átgondoltan harcolni a környezet megóvásáért.

Nem hagyományos tanórai keretben

A tanév során minden osztály tanulmányi kirándulást tesz, melynek ajánlott része minden alkalommal a természetben tett séta, túra. Az itt folyó munka a tanév szerves része.

Tanórán kívüli programok:

- Különböző akciókban veszünk részt:
- Az iskolában szándékunkban áll az elemgyűjtés, a szelektív szemétyűjtés megvalósítása, és esetlegesen más gyűjtési akciókban is bekapcsolódunk.
- Kiállításokat, programokat rendezünk jeles alkalmakra
- Rendszeresen szervezünk ún. drognapot, melyen képzett pszichológusok segítségével folyik a munka.

Erőforrások

A környezeti és egészségnevelési munkánk céljainak eléréséhez elengedhetetlen feltétel, hogy az iskolai élet résztvevői egymással, valamint külső intézményekkel, szervezetekkel jó munkakapcsolatot, együttműködést alakítsanak ki. A résztvevők és a közöttük kialakuló együttműködés egyben környezeti és egészségnevelési munkánk erőforrása is.

VIII.2. A program megvalósításának személyi feltételei, a közreműködők feladatai

Tanárok

Az iskola minden tanárának feladata, hogy környezettudatos magatartásával, munkájával példaértékű legyen a tanulók számára. Ahhoz, hogy az iskolai környezeti és egészségnevelés közös szemléletben és célokkal valósuljon meg, ki kell alakítanunk a pedagógusok,

munkaközösségek együttműködését. A közös munka áttekintése, koordinálása. igazgatóhelyettesi feladat.

Diákok

Az iskola minden diákjának feladata, hogy vigyázzon környezetére és figyelmeztesse társait a kultúrált magatartásra, védje maga és társai egészségét. Ebben kiemelkedő feladata van az iskolai diákönkormányzatnak, az osztályközösségeknek.

Tanárok és diákok

A diákok a környezeti és egészségnevelési témákkal kapcsolatos ismereteiket a tanáraikkal való közös munka során tanórai és tanórán kívüli programok keretében sajátítják el. Iskolánkban nagy szerepe van a környezettudatos szemlélet ill az egészséges életmód kialakításában a témanapoknak, a nyári táboroknak, kirándulásoknak, a hulladékgyűjtési akcióknak. A diákok és tanárok együttműködése nélkülözhetetlen a környezetbarát, egészséges iskolai környezet létrehozásában és megőrzésében is. A tanórák ezzel kapcsolatos tartalmát a munkaközösségek határozzák meg, a tanórán kívüli tevékenységek áttekintése igazgatóhelyettesi feladat lehet.

Tanárok és szülők

Az iskolai környezeti és egészségnevelés területén is nélkülözhetetlen a szülői ház és az iskola harmonikus együttműködése. Fontos, hogy a szülők megerősítsék gyermekükben azt a környezettudatos magatartást, amit iskolánk is közvetíteni kíván.

A szülők megfelelő tájékoztatás és információ-átadás után aktív részvételükkel tudják támogatni az iskola egészségfejlesztési programjait, közülük jó néhányan szakértelmükkel is jelentősen növelhetik az iskolai munka hatékonyságát.

Iskolaorvos, háziorvos védőnő

Az iskola egészségügyi ellátásról szóló jogszabály előírja, hogy minden iskolának legyen kijelölt orvosa, és védőnője, valamint a tanulók fogászati ellátását (szűrés és ellátás) végző kijelölt fogorvosa, akik a jogszabályban foglalt feladatokat az önkormányzattal és az Országos Egészségbiztosító Pénztárral kötött szerződés értelmében látják el.

Feladataik a következőképpen csoportosíthatók az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV törvény, 38. § (1) és (2) bekezdése alapján:

- A tanulók életkorhoz kötött vizsgálata, amely magában foglalja a testi, érzelmi és intellektuális fejlődés követését és az érzékszervek vizsgálatát. Az életkorhoz kötött szűrővizsgálatok a fejlődés követésén kívül a krónikus betegségek és kóros elváltozások korai felismerésére is irányulnak (szekunder prevenció)

- Adott esetben a tanulók elsősegélyben való részesítése
- Közreműködés: közegészségügyi-járványügyi, környezet-egészségügyi, táplálkozás egészségügyi és balesetvédelmi feladatok ellátásában az iskola vezetésével egyeztetve
- Felkérésre közreműködés egészségügyi szakértői feladatokban.

Bár a rendelet nem tér ki részletesen, de az iskolaorvos, és különösen a védőnő hagyományos feladatai közé tartozik az egészségnevelésben való részvétel (a védőnői működési szabályzat ezt részletesebben fel is sorolja).

A Győri ETO FC tudományos és módszertani csoport és az ETO PARK által üzemeltetett étterem

Nagy hangsúlyt fektetünk tanulóink étkezési kultúrájára. A módszertani csoport által kidolgozott elvek alapján állítja össze az étterem vezetője a gyerekek heti étrendjét.

Nem pedagógus munkakörben foglalkoztatottak

Az iskola adminisztrációs és technikai dolgozói munkájukkal aktív részesei nevelési programunknak. Az iskolai adminisztráció területén fontos feladatunk, hogy csökkentsük a felesleges papírfelhasználást (pl. féloldalas papírlapok használata, kicsinyített és kétoldalas fénymásolás, digitális információáramlás), folyamatosan gyűjtjük a hulladékpapírt és a kifogyott nyomtatópatront. Példamutató, ha a tanulók látják, hogy az iskola épületének takarítása során környezetkímélő, az egészségre nem ártalmas tisztítószereket használunk. Az iskolai szelektív hulladékgyűjtés továbbfejlesztéséhez a takarítók aktív, környezettudatos munkájára is szükségünk van.

VIII.3. Iskolán kívüli együttműködés

Fenntartó

Mivel a fenntartó határozza meg az általa fenntartott intézmények profilját és költségvetését, ezért a fenntartóval való kölcsönös együttműködés nagyon fontos. Az iskola igazgatójának feladata, hogy a fenntartóval való egyeztetés során a lehető legjobb helyzet alakuljon ki.

Környezeti és egészségneveléssel is foglalkozó intézmények

A tanórai és tanórán kívüli környezeti programot színesebbé és tartalmasabbá teszi a különböző intézmények meglátogatása. Iskolánk számára ilyen szempontból kiemelkedően

fontosak a múzeumok, az állatkertek és a nemzeti parkok. Ezeket a látogatásokat a tanórákon készítjük elő.

Hivatalos szervek

A hivatalos szervek egyik feladata annak ellenőrzése, hogy környezetvédelmi és egészségügyi szempontból megfelelően működik-e az iskola. Javaslatokra, véleményükre építeni kívánunk az iskolai környezet kialakításában.

Gyermekjóléti szolgálatok, nevelési tanácsadók, családsegítők

A gyermekvédelmi munkában valamint a konkrét államigazgatási ügyekben tudnak segítséget nyújtani a gyermekjóléti szolgálatok és a települési önkormányzatok más intézményeiben dolgozó segítő foglalkozású szakemberek.

A hivatalos, jogszabályokhoz kötött kapcsolatok részleteit a különböző dokumentumok rögzítik, de a kooperációnak ezen túlmutató szakmai szerepe van.

Az ÁNTSZ megyei intézeteinek egészségfejlesztési szakemberei és más egészségügyi intézmények, szervezetek

Egészségügyi szakellátást igénylő esetekben a területileg illetékes kórházak és intézmények jelentik a segítő kapcsolatok színterét.

Rendvédelmi szervek

A rendőrkapitányságok ifjúságvédelmi munkatársai a bűnmegelőzési programok közös kimunkálásában, a tanári továbbképzéseken jogi, gyermek és ifjúságvédelmi, rendészeti, közlekedési témájú előadások tartásával tudnak segítséget nyújtani az iskolának

VIII.4. Anyagi erőforrások

Saját erőforrások

Költségvetés - Az iskolai költségvetésből minden évben olyan felújításokat kell végezni, amelyek a környezetbarát, egészséges és kultúrált környezet megteremtését, továbbá a környezetkímélő működtetést szolgálják.

Külső erőforrások

Fenntartó - A költségvetésnek megfelelően az iskolának járó normatíva alapján az iskola igényeinek megfelelően biztosítja az anyagi erőforrásokat.

Saját bevétel - Az iskolának teremkiadásból és szakképzési támogatásból lehet saját bevétele, melyek összege változó. Az iskolai beszerzési egyeztetések során határozzuk meg, mekkora összeg fordítható környezeti és egészségnevelési célokra.

Pályázat - A pályázat-megjelenések figyelése fontos feladat. Az elnyert összeget teljes egészében arra a területre kell fordítani, amire a kiírás szól.

VIII.5. Alapelvek, jövőkép, célok

Környezeti nevelés

A környezeti nevelés alapelvei közül az alábbiakat kiemelten kell kezelnünk. Ezek fogalmát, tartalmát, megnyilvánulási módjait körül kell járnunk, meg kell világítanunk:

- a fenntartható fejlődés;
- a kölcsönös függőség, ok-okozati összefüggések;
- a helyi és globális szintek kapcsolatai, összefüggései;
- alapvető emberi szükségletek;
- emberi jogok;
- demokrácia;
- elővigyázatosság;
- biológiai és társadalmi sokféleség;
- az ökológiai lábnyom.

Tartsuk szem előtt, hogy egy gyereket képezünk minden órán és foglalkozáson, vagyis fontos, hogy a diák fejében egységes rendszer alakuljon ki!

Hosszú távú célunk, jövőképünk, hogy környezettudatos állampolgárrá váljanak tanítványaink. Ennek érdekében diákjainkban ki kell alakítani:

- a környezettudatos magatartást és életvitelt;
- a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő, takarékos magatartást és életvitelt;
- a környezet (természetes és mesterséges) értékei iránti felelős magatartást, annak megőrzésének igényét és akaratát;
- a természeti és épített környezet szeretetét és védelmét, a sokféleségőrzését;
- a rendszerszemléletet;
- és tudományosan megalapozni a globális összefüggések megértését;
- az egészséges életmód igényét, és elsajátíttatni az ehhez vezető technikákat, módszereket.

A célok eléréséhez szükséges készségek kialakítása, fejlesztése a diákokban.

Ilyenek például:

- alternatív, problémamegoldó gondolkodás;
- ökológiai szemlélet, gondolkodásmód;
- szintetizálás és analízis;
- problémaérzékenység, integrált megközelítés;
- kreativitás;
- együttműködés, alkalmazkodás, tolerancia és segítő életmód;
- vitakészség, kritikus véleményalkotás;
- kommunikáció, médiahasználat;
- konfliktuskezelés és -megoldás;
- állampolgári részvétel és cselekvés;
- értékelés és mérlegelés készsége.

Napjainkban a világ figyelme a fenntartható fejlődés megteremtése felé irányul. Ez az élet minden színterén tapasztalható: szociális, gazdasági, ökológiai, politikai területeken is. A fenntarthatóság ideológiai és tartalmi kialakítását az oktatásban kell elkezdenünk. A diákok számára olyan oktatást kell az iskolánknak biztosítania, amelyben a szakmai képzésen kívül hangsúlyt kapnak az erkölcsi kérdések és a környezettudatos életmód. Interaktív módszerek segítségével kreatív, együttműködésre alkalmas, felelős magatartást kialakító, döntéshozásra, konfliktus-kezelésre és megoldásra képes készségeket kell kialakítanunk. Mindezek megkívánják az új értékek elfogadtatását, kialakítását, megszilárdítását és azok hagyománnyá válását. A fenti célok csak úgy valósíthatók meg, ha hatékony tanulási, tanítási stratégiákat tudunk kialakítani. Mint sportorientált iskola kiemelten fontos feladatunknak érezzük, hogy a diákok szemléletén alakítsunk, környezet- és természetszeretetüket formáljuk, megszilárdítsuk. Szemléletet csak úgy lehet formálni, ha minden tantárgyban és minden iskolán kívüli programon törekszünk arra, hogy diákjaink ne elszigetelt ismereteket szerezzenek, hanem egységes egészként lássák a természetet, s benne az embert. Érthető tehát, hogy a természettudományos tantárgyak összhangjának megteremtése kiemelt feladatunk. A kémia, a biológia, a földrajz és a fizika tantárgyak között meg kell valósuljon az együttműködés.

VIII.6. Az egészségnevelés programja

Az iskolai egészségnevelésnek ahhoz kell hozzájárulnia, hogy a tanulók kellő ösztönzést és tudást szerezhessenek egy személyes és környezeti értelemben egyaránt ésszerű, a lehetőségeket felismerő és felhasználni tudó, egészséges életvitelhez. Az egészséges életmódra való törekvés belső motivációvá kell, hogy váljon tanulóinkban. Ehhez arra van szükség, hogy az egészséggel összefüggő kérdések fontosságát értsék, az ezzel kapcsolatos beállítódások szilárdak legyenek, s konkrét tevékenységekben alapozódhassanak meg. Elengedhetetlenül szükséges az alapvető viselkedési minták kialakítása és alkalmazása.

Az egészséges életmód, életszemlélet, magatartás szempontjából lényeges területeknek az iskola pedagógiai rendszerébe, összes tevékenységébe kell beépülni. Ezek közé tartoznak az alábbiak:

- önmagunk és egészségi állapotunk ismerete
- az egészséges testtartás, a mozgás fontossága
- az értékek ismerete
- az étkezés, a táplálkozás egészséget befolyásoló szerepe
- a betegségek kialakulása és gyógyulási folyamat
- a barátság, a párkapcsolatok, a szexualitás szerepe az egészségmegőrzésben
- a személyes krízishelyzetek felismerése és kezelési stratégiák ismerete
- a tanulás és a tanulás technikái
- az idővel való gazdálkodás szerepe
- a rizikóvállalás és határai
- a szenvedélybetegségek elkerülése
- a tanulási környezet alakítása
- a természethez való viszony, az egészséges környezet jelentősége

Ezek közül a kiemelten kezelendő kérdések: az egészséges táplálkozás témái

- a szenvedélybetegségekkel való foglalkozás
- a szexuális felvilágosítás-nevelés, a családtervezés alapjai, az AIDS prevenció
- a betegség és a gyógyulást segítő magatartás (elsősegélynyújtás, gyógyszerhasználat)
- a testi higiénia
- a környezeti ártalmak (zaj, légszennyezés, hulladékkezelés)

- a személyes biztonság (közlekedés, rizikóvállalás,)
- a testedzés, a mozgás, a helyes testtartás

VIII.7. Konkrét célok

Rövid távú céljaink tervezésében figyelembe vesszük, hogy a hosszabb távú célok megvalósításához milyen lépések vezetnek.

TERVEINK

- a tantestület tagjainak megnyerése a feladatokhoz;
- továbbképzés szervezése, módszerek bemutatása;
- új környezeti nevelési irodalmak feldolgozásán alapuló foglalkozások szervezése
- témanap, évente változó tematikával;
- az osztálytermek és közösségi terek folyamatos fejlesztése, felújítása
- drog-prevenációs program;
- osztályfőnöki órák környezetvédelmi, egészségnevelési témákban.
- a szakórákon minden lehetőség megragadása a környezeti nevelésre, az egészséges életmód propagálására (pl. ember és környezete, kapcsolatok, természetismeret, a természetállapotának mérési módszerei, az emberi test működése);
- a hétköznapi környezeti problémák megjelenítése a szakórákon (a környezetszennyezés hatása a természeti, és az épített környezetre, az emberre);
- interaktív módszerek kipróbálása, alkalmazása (csoportmunka, önálló kísérlet, problémamegoldó gondolkodást fejlesztő feladatok);
- multimédiás módszerek alkalmazása szakórákon;
- a számítógép felhasználása a tanórákon.

VIII.8. Tanulásszervezési és tartalmi keretek

Tanórán kívüli és tanórai foglalkozások

A környezeti nevelés összetettségét csak komplex módszerek segítségével lehet közvetíteni. Ezért fontos a tantárgyak közötti integráció, legalább néhány területen. Minden lehetőséget meg kell ragadnunk, hogy megfelelő módon diákjainkban egységes képet alakítsunk ki az őket körülvevő világról.

Minden tantárgynak van csatlakozási pontja az egészségfejlesztéshez. Ezekre a helyi tanterv tervezése során külön figyelmet érdemes fordítani.

Lehetőségeink

- akciók, pályázatok, kiállítás-rendezés
- kérdőíves felmérés
- látogatás: múzeum, állatkert, botanikus kert, nemzeti park, valamint szeméttelp, hulladékégető, szennyvíztisztító stb.;
- iskolazöldítés;
- környezeti neveléssel kapcsolatos faliújság folyamatos szerkesztése
- Sportprogramok, témával kapcsolatos filmvetítések, vetélkedők, versenyek, egyéb játékos programok, csoportfoglalkozások.

Módszerek

A környezeti nevelésben a hatékonyság növelése érdekében módszertani megújulásra van szükség. Olyan módszereket kell választanunk, amelyek segítségével a környezeti nevelési céljainkat képesek leszünk megvalósítani. Ezek nem mindegyike ismert mindenki előtt, ezért olyan tanárképzést szervezünk, amelyen bemutatjuk az interaktív lehetőségeket. Fontos, hogy ezeket mindenki saját maga is kipróbálja, mielőtt diákokkal alkalmazza. A foglalkozások, módszerek így válnak csak hitelessé. Néhány, munkánk során alkalmazható módszercsoport:

- kooperatív (együtműködő) tanulási technikák;
- játékok;
- modellezés;
- riportmódszer;
- projektmódszer;
- terepgyakorlati módszerek;
- kreatív tevékenység;
- közösségépítés;

Az egészségfejlesztés szemléletének széleskörű elsajátítása történhet az iskolában, meghívott előadó segítségével, pedagógusok, szülők, alkalmazottak, tanulók számára (egészségtan tanár más iskolából vagy egészségfejlesztésben szakirányú végzettséggel rendelkező szakember a szociális, egészségügyi területről, iskolaorvos, házi orvos, védőnő, ÁNTSZ, Kábítószer Egyeztető Fórum, vagy helyi civil szervezet munkatársa). Az iskolában alkalmazott

pedagógiai módszerek tárháza ma már számos lehetőséget biztosít az egészségnevelési program eredményes megvalósítására. Leghatékonyabbnak tartjuk az iskola saját ötleteire épülő, illetve önálló szervezésű programok (egymásra épülő rendezvénysorozatok), amelyeknek megvalósításában a tanárok, a diákok és a szülők egyaránt részt vesznek.

VIII.9. A mindennapos iskolai testedzés programja

A közoktatási törvény módosítása során az oktatási tárca megteremtette a mindennapi egészségfejlesztő testmozgás jogszabályi feltételeit a közoktatásról szóló törvény 52 § (9-10), valamint az 53.§ (9) bekezdéseiben foglaltak, továbbá a Nemzeti alaptanterv kiadásáról szóló 243/2003 (XI. 17.) Korm. rendelet keretei között.

Az egészségfejlesztő iskolai testmozgás program célja a gyermekek egészséges testi-lelki fejlődésének elősegítése a testmozgás eszközeivel, hiszen tapasztaljuk, hogy a modern kor és az azzal együtt járó technológiák az embert olyan életmódba kényszeríthetik, amely a mozgásszegény életmódhoz, a fizikai képességek hanyatlásához vezethet, áttételesen előidézve ezzel a szellemi teljesítmény romlását is. Szerencsések vagyunk, hiszen többet tudunk nyújtani az általánosan megfogalmazottaknál, miszerint az iskolai testnevelés és a sport keretei között az egészségnevelés, a szociális kompetenciák, a csapatmunka, valamint a társakkal történő kreatív együttműködés egyaránt fejleszthető. Az egyesületek bevonásával a napi többszöri edzéslehetőséggel gond nélkül megteremtjük a mindennapi testmozgás lehetőségét. Törekszünk arra, hogy a sportági edzéseken túl sok változatos sporttevékenységet, mozgásformát kínáljunk tanítványainknak.

VIII. 10. Taneszközök

Az iskola rendelkezik azokkal az alapvető oktatási eszközökkel, szakkönyvekkel, amelyek a környezeti nevelési munkához szükségesek. Folyamatosan frissíteni kell a környezeti nevelési szak- és CD-könyvtárat. Biztosítani kell, hogy a környezeti nevelési tanórák és programok számára megfelelő audiovizuális ill. multimédiás eszközök álljanak a tanárok és a tanulók rendelkezésére. A pedagógiai program végrehajtásához szükséges, hogy a nevelő-oktatómunkát segítő eszközök és felszerelések jegyzékébe beépüljön a környezeti nevelés speciális eszközigénye is.

IX. Érvényességi rendelkezések

A pedagógiai programot a nevelőtestület fogadja el és a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé. A fenntartó a jóváhagyás előtt elküldi a programot egy szakértőnek

véleményezésre. A pedagógiai program elfogadása során az érintett szülők és diákok véleményezési jogot gyakorolhatnak.

A pedagógiai programot évente felülvizsgáljuk, erre első alkalommal 2009 júniusáig sor kerül.

A pedagógiai program módosításának lehetséges indokai:

- ✓ törvényi változások;
- ✓ a fenntartói rendelkezések;
- ✓ partnerek igényei.

A pedagógiai program 1-1 példányban megtalálható az igazgatói irodában, a nevelőtestületi szobában, az irattárban, valamint olvasható az intézmény honlapján.

Az ETO JÖVŐJÉÉRT Alapítvány kuratóriuma a 2008. június 12-én megtartott ülésén megismerte, megvitatta és egyhangúlag elfogadta a Fehér Miklós Gimnázium és Kollégium Pedagógiai Programját.

Győr, 2008. június 12.

Dr. Tóth Lajos
a Kuratórium elnöke

Klementné Szőnyi Mária
jegyzőkönyvvezető